การศึกษาค้นคว้าอิสระ

การศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ
A STUDY OF SAVING BEHAVIOR AND PATTERN AMONG OFFICERS OF THE ROYAL THAI AIR FORCE

เรืออากาศเอกหญิง ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. 2558

การศึกษาค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ

A Study of Saving Behavior and Pattern Among Officers of the Royal Thai Air Force

โดย

เรืออากาศเอกหญิง ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
พ.ศ. 2558

ตาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์ 2558: การศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ: อาจารย์จีรศักดิ์ พงษ์พิษณุพิจิตร์, Ph.D. 111 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ: 1) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ และ 3) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการกลาโหม สังกัดกองทัพอากาศ จำนวน 400 ตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2558 และนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์เชิงพรรณนาโดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการศึกษาพบว่า ในด้านพฤติกรรมการออม ข้าราชการกองทัพอากาศส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินหรือเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ส่วนที่ออมเพื่อลดหย่อนภาษีหรือเพื่อต้องการดอกเบี้ย/เก็งกำไรมีน้อย โดยอาจกำหนดหรือไม่กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ส่วนใหญ่จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง ออมทุกเดือน และตัดสินใจออมด้วยตนเอง ในด้านรูปแบบการออมนิยมออมเงินในรูปบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด รองลงมาคือเก็บสะสมในรูปเงินสด ซื้อสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต การลงทุนในรูปของทองคำ หุ้น กองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลได้รับความนิยมน้อย ปริมาณรายจ่ายและปริมาณรายได้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมในระดับมาก ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทน ดอกเบี้ย ความปลอดภัยในการออม มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมในระดับปานกลาง และให้ความสำคัญปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการออมและการช่วยลดหย่อนภาษีน้อยที่สุด

ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมและรูปแบบการออม พบว่า กลุ่มที่ชั้นยศน้อย โสด ไม่มีคนในความดูแล และรายได้น้อย มีแนวโน้มออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ โดยพ่อ - แม่เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม นิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดและบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน กลุ่มที่อยู่ในช่วงสร้างครอบครัวนิยมออมเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า มีหนี้สิน และมีเงินออมต่อเดือนน้อย ไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน แต่นิยมซื้ออสังหาริมทรัพย์ โดยมีคู่สมรสหรือแฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ในขณะที่ระดับชั้นยศสูง สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีหนี้สิน และมีจำนวนเงินออมต่อเดือนสูง มีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน และมีการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต

ดังนั้น หน่วยงานและผู้บังคับบัญชาควรมีการส่งเสริมการออมของข้าราชการกองทัพอากาศทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยให้ความรู้ในด้านการออมและการลงทุนรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการฝากเงินในสถาบันการเงิน เงินสด ซื้อสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ เช่น การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ประกันออมทรัพย์ กองทุน การลงทุนเพื่อผลตอบแทน และการลดหย่อนภาษี เป็นต้น

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ 28 / ก.ย. / 58

Daraporn Khosiriwiwat 2015: A Study of Saving Behavior and Pattern among Officers of the Royal Thai Air Force. Master of Economics (Business Economics), Major Field: Business Economics, Department of Economics. Independent Study Advisor: Jeerasak Pongpisanupichit, Ph.D. 111 pages.

The study concentrated on the following objectives: 1) To study about the saving behavior and pattern among the officers of the Royal Thai Air Force, 2) to study factors affecting the amount of saving among the officers, and 3) to study the personal factors affecting the saving behavior and pattern among the officers. The sample consisted of 400 subjects from the officers of the Royal Thai Air Force, Ministry of Defence. The data collection started from February to March, 2015. The data were analyzed by using descriptive statistics, including frequency distribution, percentage, average and standard deviation. The Chi-square was used to test the relationship at the confidence level of 95%

As for saving behavior, majority of the samples saved for emergency or purchasing goods. Saving for tax reduction or return from investment were less mentioned. They saved either in certain or uncertain amount. Most of them managed their saving by themselves. As far as saving pattern was concerned, most of the samples deposited their saving in financial institutes, followed by cash hoarding, movable and immovable property and life insurance purchasing. An Investment in gold, stock, fund and government bonds were not popular. The amount of expenditure and income were the highly important factors affecting the amount of saving. Factors concerning return, interest and saving security were moderately important while saving promotion activities and tax reduction were least important.

The results concerning the relationship between personal factors and saving behavior and pattern indicated that the lower rank, single, without dependence and low income groups tended to save for buying things, with their parent as the influential persons in saving, and saving in the form of cash and account deposits. The group with family tended to save for their children's and their own education. Those with bachelor degree or lower, in debt and low saving per month relatively preferred to purchase immovable property with their spouse or boy/girlfriend as the influential persons in their saving. While the groups of higher rank, with higher than bachelor degree, no debt and high amount of saving per month were more likely to save for security, in a certain amount and to purchase life insurance.

Therefore, the organization and commander in chief should promote saving among officers of the Royal Thai Air Force, directly and indirectly, by educating them about saving and investment alternatives other than account deposits, cash and property purchase, such as life insurance, funds, investment for return and tax reduction.

Student's signature

Independent Study Advisor's signature 28 / 07 / 15

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของประธานกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.จีรศักดิ์ พงษ์พิษณุพิจิตร ที่ได้เสียสละเวลาอย่างมาก ในการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และความเมตตา ตลอดจนแนะนำการแก้ไขข้อบกพร่องของการศึกษาค้นคว้ามาโดยตลอด จนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาการ ผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่าง ๆ ที่ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในการศึกษาครั้งนี้ เจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทุกท่านที่ได้อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาในโครงการ เพื่อน ๆ โครงการปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 20 ทุกท่าน ที่คอยช่วยเหลือกันและกันจนสำเร็จในทุกด้าน เพื่อน – พี่ - น้อง ข้าราชการกองทัพอากาศ ทั้งที่ช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามในแต่ละหน่วยงาน ช่วยเหลือในการบันทึกข้อมูล และที่สละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม สุดท้ายนี้คือครอบครัว บิดา มารดา สามี ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกด้านเสมอมา ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

คุณค่าอันพึงมีจากงานศึกษาฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้แด่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์
กรกฎาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎี	11
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	
การรวบรวมข้อมูล	19
การวิเคราะห์ข้อมูล	31
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรม และรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง	33
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของกลุ่มตัวอย่าง	42
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง	43
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง	54
ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง	57

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ
สรุปผลการศึกษา 59
ข้อเสนอแนะ 62

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 64

ภาคผนวก
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม 68
ภาคผนวก ข การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม 73
ภาคผนวก ค การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออม 102

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 111

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1.1	เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 4 ปี 2557	2
1.2	การเติบโตของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล	4
3.1	จำนวนกำลังพลตามข้อมูลการเบิกจ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำการ กองทัพอากาศ ประจำงวดที่ 1 ปีงบประมาณ 2558	20
3.2	จำนวนประชากรจำแนกตามระดับชั้นยศ เพศ และส่วนงาน	23
3.3	สัดส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นยศและเพศ	23
3.4	สัดส่วนตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นยศ เพศ และส่วนงาน	25
3.5	สัดส่วนตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงาน วิธีการแจกจ่าย และผู้ติดต่อ	28
4.1	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและปัจจัยส่วนบุคคล	35
4.2	พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง	39
4.3	รูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.4	สรุประดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของกลุ่มตัวอย่าง	42
4.5	การปรับปรุงการจัดกลุ่มข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	43
4.6	สรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง	45

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.7	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม	46
4.8	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง	49
4.9	การปรับปรุงข้อมูลวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง	50
4.10	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง	50
4.11	การปรับปรุงข้อมูลความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง	51
4.12	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง	52
4.13	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง	52
4.14	สรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง	55
4.15	สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง	55

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	การใช้จ่ายภาคครัวเรือนขยายตัวต่อเนื่อง	3
2.1	ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)	13
2.2	รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณของประเทศไทย	14
3.1	แบบสอบถามออนไลน์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์บนเว็บฟรี Google Document	27

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันดีอยู่แล้วว่าปัญหาความยากจนเกิดจากการบริโภคมากกว่ารายได้ ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมาย ดังนั้น แนวคิดทางเศรษฐศาสตร์จึงได้เสนอทฤษฎีการบริโภคที่ช่วยจัดสรรทรัพยากรหรือรายได้เพื่อให้บรรลุประโยชน์หรือความพึงพอใจมากที่สุด และเนื่องจากยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันทำให้สภาพเศรษฐกิจมีความผันผวนมาก ทั้งจากราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยน อัตราดอกเบี้ย ซึ่งล้วนส่งผลต่อระดับการบริโภคทั้งสิ้น ดังนั้นผู้บริโภคในปัจจุบันจึงตระหนักถึงความไม่แน่นอนหรือความเสี่ยงมากขึ้น อันจะส่งผลต่อการตัดสินใจจัดสรรรายได้ นอกเหนือจากเดิมที่ตระหนักเพียงรายได้ที่จะได้รับตลอดช่วงชีวิต ผู้บริโภคที่ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจะลดการบริโภคในปัจจุบันลง ซึ่งส่วนของการบริโภคที่ลดลงนี้จะถูกเก็บเป็นเงินออม

สภาพเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน ไตรมาสที่ 4 ของปี 2557 ขยายตัวร้อยละ 2.3 ปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจนจากที่หดตัวร้อยละ 0.5 ในไตรมาสแรก การขยายตัวร้อยละ 0.4 ในไตรมาสที่สอง และร้อยละ 0.6 ในไตรมาสที่สาม ในด้านการใช้จ่าย มีปัจจัยสนับสนุนจากการบริโภคภาคเอกชน การลงทุนภาคเอกชน การส่งออก และรายจ่ายเพื่อการอุปโภคของ รัฐบาล ในด้านการผลิต ปรับตัวดีขึ้นในเกือบทุกภาคการผลิต โดยเฉพาะสาขาอุตสาหกรรม สาขาก่อสร้าง และ สาขาโรงแรมและภัตตาคารที่กลับมาขยายตัวครั้งแรกในรอบหลายไตรมาส ขณะที่สาขาค้าส่งค้าปลีกและสาขาอสังหาริมทรัพย์ขยายตัวเร่งขึ้น และเมื่อปรับผลของฤดูกาลออกแล้ว เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่สี่ขยายตัว จากไตรมาสที่สาม ร้อยละ 1.7 เร่งขึ้นจากการขยายตัวร้อยละ 1.2 ในไตรมาสก่อนหน้า รวมทั้งปี 2557 เศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 0.7 เทียบกับที่ขยายตัวร้อยละ 2.9 ในปี 2556 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : สศช., 2558)

สศช. คาดว่าเศรษฐกิจไทย ปี 2558 จะขยายตัวร้อยละ 3.5 – 4.5 โดยมีปัจจัยสนับสนุนจาก (1) การฟื้นตัวอย่างช้าๆ ของภาคการส่งออกตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก (2) การฟื้นตัวของการลงทุนภาคเอกชนและ ภาคการท่องเที่ยว (3) การเร่งรัดการใช้จ่ายและการดำเนินโครงการลงทุนที่สำคัญ ๆ ของภาครัฐ (4) การเริ่มกลับมาขยายตัวของปริมาณการผลิตและจำหน่ายรถยนต์ และ (5) การลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก อย่างไรก็ดี การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังมีข้อจำกัดจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ (1) การขยายตัวของภาคเกษตรยังมีข้อจำกัดจากราคาในตลาดโลกที่ยังไม่มีแนวโน้มฟื้นตัวอย่างชัดเจน (2) ระบบเศรษฐกิจและการเงินโลกยังมีแนวโน้มผันผวน และ (3) แนวโน้มการอ่อนค่าของสกุลเงินในประเทศคู่ค้าและคู่แข่ง และอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงปรับตัวเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เสถียรภาพทางเศรษฐกิจอยู่ในเกณฑ์ดีทั้งในด้านดุลบัญชีเดินสะพัดที่มีแนวโน้มเกินดุลมากขึ้นตามการฟื้นตัวของการส่งออกและการลดลงของราคาน้ำมันในตลาดโลก อัตราการว่างงานที่ยังอยู่

ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มที่จะลดลงอย่างรวดเร็วในช่วงครึ่งปีแรก และต้องติดตามและประเมินสถานการณ์การปรับตัวของสถา นการณ์ด้านราคาในช่วงครึ่งปีหลังอย่างใกล้ชิด โดยคาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าจะขยายตัวร้อยละ 3.5 การบริโภคของครัวเรือนและการลงทุนรวมขยายตัวร้อยละ 2.9 และร้อยละ 6.0 ตามลำดับ อัตราเงินเฟ้อทั่วไปอยู่ในช่วงร้อยละ 0.0 – 1.0 และบัญชีเดินสะพัดเกินดุลร้อยละ 4.9 ของ GDP

ตารางที่ 1.1 เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 4 ปี 2557

ด้านการผลิต: ภาคการเกษตรลดลง ภาคนอกเกษตรขยายตัวสูงขึ้น อุตสาหกรรมก่อสร้าง โรงแรม และภัตตาคารกลับมาขยายตัว ค้าส่ง ค้าปลีก และอสังหาฯ เร่งขึ้น

Groeth (%)	2556	2557	2556				2557			
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
ภาคเกษตร	1.4	1.1	0.8	2.5	-0.3	2.1	1.4	4.2	1.6	-1.6
ภาคนอกเกษตร	3.0	0.7	5.8	3.0	3.0	0.5	-0.6	0.1	0.5	2.7
GDP	**2.9**	**0.7**	**5.4**	**2.9**	**2.7**	**0.6**	**-0.5**	**0.4**	**0.6**	**2.3**

ด้านการใช้จ่าย: การบริโภคครัวเรือนขยายตัวดี การใช้จ่ายภาครัฐและการลงทุนภาคเอกชนเร่งขึ้น การส่งออกสินค้าและบริการกลับมาขยายตัว

Groeth (%)	2556	2557	2556				2557			
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
การบริโภครวม	1.1	0.7	4.2	3.3	0.4	-3.3	-1.9	0.5	1.8	2.4
- ภาคครัวเรือน	0.3	0.3	4.4	2.5	-1.2	-4.1	-3.0	0.2	2.2	1.9
- ภาครัฐ	4.9	2.8	2.9	7.6	7.3	0.8	4.2	2.1	0.4	5.5
การลงทุน	-2.0	-2.8	5.8	4.7	-6.3	-11.4	-9.3	-6.9	2.9	3.2
- ภาคครัวเรือน	-2.8	-1.9	2.9	2.0	-3.1	-13.2	-7.4	-7.0	3.9	4.1
- ภาครัฐ	1.3	-6.1	18.8	15.4	-16.2	-4.7	-16.6	-6.7	-0.8	-0.3
การส่งออกสินค้าและบริการ	4.2	0.0	8.3	2.9	3.8	-2.0	-0.5	-0.6	-3.8	4.9
การนำเข้าสินค้าและบริการ	2.3	-4.8	8.1	4.5	0.8	-3.5	-8.6	-9.0	-1.1	-0.3
GDP	**2.9**	**0.7**	**5.4**	**2.9**	**2.7**	**0.6**	**-0.5**	**0.4**	**0.6**	**2.3**

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2558)

ด้านการใช้จ่ายภาคครัวเรือนขยายตัวในเกณฑ์ดี สอดคล้องกับการปรับตัวดีขึ้นของความเชื่อมั่นและการหดตัวช้าลงของปริมาณการจำหน่ายรถยนต์ ในขณะที่การใช้จ่ายในหมวดอื่น ๆ เร่งขึ้นในไตรมาสที่สี่ของปี 2557 การใช้จ่ายภาคครัวเรือนขยายตัวในเกณฑ์ดีร้อยละ 1.9 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 2.2 ในไตรมาสที่สาม โดยการใช้จ่ายในหมวดสินค้าคงทนหดตัวช้าลงตามปริมาณการจำหน่ายรถยนต์นั่งซึ่งลดลงร้อยละ 16.3 เทียบกับการลดลงร้อยละ 45.8 ในไตรมาสที่สาม ในขณะที่การใช้จ่ายในหมวดอื่น ๆ ขยายตัวเร่งขึ้นทั้งปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้า การนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภค และปริมาณการจำหน่ายโซดาและน้ำดื่มบริสุทธิ์ ซึ่งขยายตัวร้อยละ 5.5 ร้อยละ 4.4 และร้อยละ 18.9 ปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจนจากการขยายตัวร้อยละ 3.9 ร้อยละ 0.6 และร้อยละ 11.2 ในไตรมาสที่สาม ตามลำดับ สอดคล้องกับความเชื่อมั่นผู้บริโภคเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจโดยรวมที่เพิ่มขึ้นมาอยู่ที่

ระดับ 69.6 สูงกว่าระดับ 60.0 61.2 และ 69.3 ในสามไตรมาสแรก ของปี 2557 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : สศช., 2558)

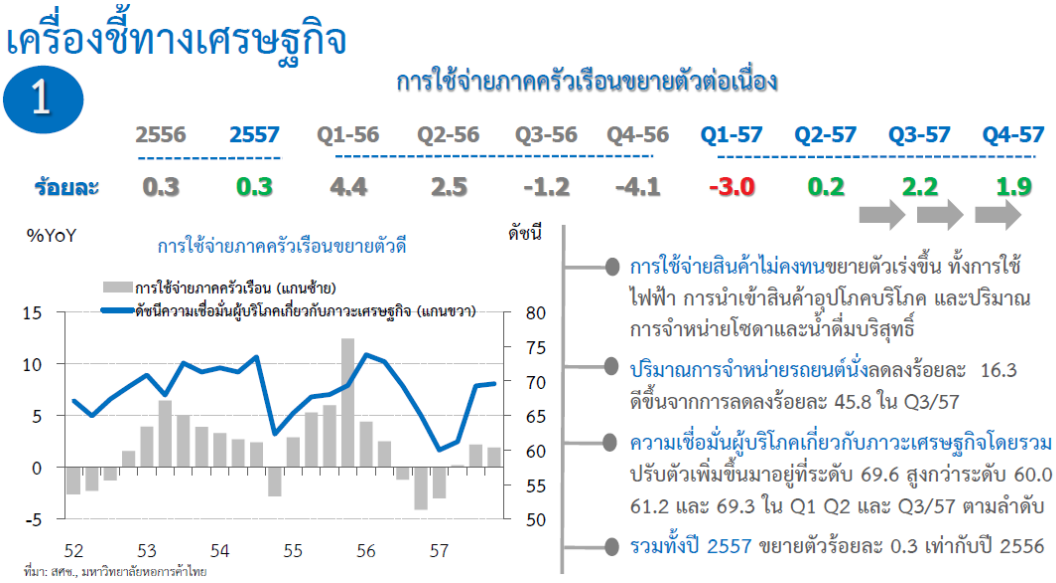

ภาพที่ 1.1 การใช้จ่ายภาคครัวเรือนขยายตัวต่อเนื่อง
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2558)

ด้านของหนี้ครัวเรือนในภาพรวมปี 2557 และแนวโน้มของหนี้ครัวเรือนปี 2558 อาจจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 87 - 88 ต่อ GDP มีความเสี่ยงในการผิดชำระของครัวเรือนกลุ่มเสี่ยงรายได้ปานกลางและรายได้น้อย เนื่องจากอ่อนไหวต่อปัจจัยภายนอก ไม่ว่าจะเป็นภาวะเศรษฐกิจ ภัยพิบัติ และเหตุจำเป็นฉุกเฉินต่าง ๆ นอกจากนี้ นโยบายนาโนไฟแนนซ์ของรัฐบาลในอนาคตอาจจะมีส่วนทำให้ตัวเลขหนี้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นได้ แม้จะช่วยบรรเทาปัญหาหนี้นอกระบบ อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนยังคงมีลักษณะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ชะลอตัวลง เนื่องจากรายได้ที่เพิ่มขึ้นไม่มากนักจากค่าจ้างขั้นต่ำที่คงที่และราคาสินค้าเกษตรที่ลดลง ทำให้ครัวเรือนชะลอการใช้จ่ายสินค้าคงทน ขณะเดียวกันกลุ่มแรงงานรายได้ปานกลางและรายได้น้อยจะชะลอการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นเพิ่ม เนื่องจากไม่สามารถรับภาระหนี้เพิ่มและกู้เพิ่มไม่ได้ สอดคล้องกับการระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อของสถาบันการเงินในช่วงที่ผ่านมาตามภาวะเศรษฐกิจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : สศช., 2558)

ส่วนปัญหาหนี้เสียหรือเอ็นพีแอล ยังไม่ส่งสัญญาณความเสี่ยงต่อภาพรวม แต่ต้องเฝ้าติดตามกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ คนงานเกษตรและคนงานทั่วไป ซึ่งค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงถึงร้อยละ 85-89 และมีภาระหนี้สินร้อยละ 17 - 18 ของรายได้ โดยสินเชื่ออุปโภคบริโภคในไตรมาส 4 ปี 2557 มีมูลค่า 83,451 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.4 ของสินเชื่ออุปโภคบริโภครวม และเติบโตขึ้นร้อยละ 16 ชะลอลงจาก 2 ปีก่อนหน้าที่เติบโตร้อยละ 20.5 และร้อยละ 26.6 ตามลำดับ ด้านหนี้เสียของสินเชื่อ

ส่วนบุคคลภายใต้กำกับมีมูลค่า 14,238 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.6 ของสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับรวม และเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.4 ชะลอลงจากร้อยละ 45.8 ในช่วงปีก่อน ขณะที่สินเชื่อบัตรเครดิตมีหนี้เสีย มูลค่า 8,316 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.6 ของสินเชื่อบัตรเครดิตรวม และเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.3 ชะลอลงจากปีก่อนหน้าที่ร้อยละ 31.3

ตารางที่ 1.2 การเติบโตของสินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล

หน่วย : ร้อยละ

	สัดส่วน (ร้อยละ)	**2555**	**2556**	**2557**
สินเชื่ออุปโภคบริโภคส่วนบุคคล (รวม)	100.0	21.6	11.5	7.4
ซื้อที่ดิน	1. 0	-12.1	10.0	3.9
เพื่อที่อยู่อาศัย	47.4	12.4	12.6	12.3
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการอื่น	0.1	-4.0	50.4	11.2
ซื้อรถยนต์	24.6	33.9	8.4	-3.4
การศึกษา	-	-5.7	47.3	8.2
เดินทางไปต่างประเทศ	-	-12.4	-8.4	12.6
บริโภคอื่น ๆ	26.1	29.4	1.1	10.5

ที่มา: thaipublica (2558)

ในส่วนของการออมนั้น ปัจจุบันการออมในประเทศไทยอยู่ที่คนเพียงบางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีฐานะ จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะสนับสนุนให้มีเงินออมในประเทศเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพในปัจจุบันเพิ่มสูงขึ้นมาก ทำให้ประชาชนเดือดร้อนจากข้าวของแพง รวมทั้งพฤติกรรมการบริโภคทำให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยและเป็นหนี้สินกันมาก ผลที่เกิดขึ้นคือการออมภาคครัวเรือนลดลงตรงข้ามกับการบริโภคที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ยืมที่สะดวกขึ้น รวมทั้งมาตรการให้เครดิตสินเชื่อ เครดิตสินค้าที่ผ่อนปรนจูงใจให้มีการซื้อสินค้าเงินผ่อนในสารพัดรูปแบบ ประกอบกับการช่วยเหลือของภาครัฐเชิงสวัสดิการ เช่น โครงการประกันสุขภาพ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตมากขึ้น มีผลให้ครัวเรือนมองข้ามความจำเป็นในการที่จะออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน และที่สำคัญครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและหรือมีการศึกษาต่ำจะเป็นกลุ่มที่มีการออมต่ำและมีปัญหาต่อการวางแผนการออมด้วย ประกอบกับค่าเงินแท้จริงหดตัวลงเนื่องจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้นทำให้ราคาสินค้าเพิ่มขึ้นเกินกว่าการขยายตัวของรายได้ “การบริโภคนิยม” จึงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกินกว่า “การออมนิยม” จะตามทัน ซึ่งถ้าไม่มีวินัยการออมที่ดี การเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่ง่ายจะย้อนกลับมาส่งผลเสียรุนแรงต่อเศรษฐกิจ (กระทรวงการคลัง, 2558)

ในระยะกลางถึงยาว หากแนวโน้มการเติบโตของหนี้ครัวเรือนสูงเหนือระดับ GDP อาจก่อให้เกิดผลกระทบของหนี้ครัวเรือนต่อการออม แม้ในระยะสั้นผลกระทบจะอยู่ในกรอบที่จำกัด แต่ทิศทางการเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนในปี 2558 ที่ได้รับแรงหนุนจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทย คงทำให้ภาระหนี้จ่ายที่เพิ่มขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อระดับการออมของครัวเรือนอย่างเห็นได้ชัดเจน ภายในปี 2558 อย่างไรก็ดี หากพิจารณาจากประสบการณ์ของต่างประเทศที่เผชิญกับสถานการณ์หนี้ครัวเรือนเร่งตัวขึ้นเร็วแล้ว จะพบว่าระดับการออมของประเทศโดยเฉลี่ยมักมีแนวโน้มลดลงสวนทางกัน ซึ่งอาจสะท้อนนัยว่า หากแนวโน้มการเติบโตของหนี้ครัวเรือนไทยยังสูงเหนือระดับการเติบโตของ GDP อย่างต่อเนื่องแล้ว ฐานะทางการเงินของภาคครัวเรือนก็ย่อมจะมีความอ่อนไหวต่อความไม่แน่นอนในอนาคตมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเงินออมที่เป็นกันชนทางการเงินของครัวเรือนมีทิศทางลดลงตามลำดับ และอาจกระทบทางอ้อมต่อการบริโภคของครัวเรือนซึ่งผูกโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ อาทิ การลงทุนภาคเอกชน สภาพคล่องของระบบการเงินในประเทศ ตลอดจนคุณภาพสินทรัพย์ของสถาบันการเงิน ซึ่งล้วนแล้วแต่สร้างความอ่อนไหวให้กับระบบเศรษฐกิจและการเงินไทยในระยะยาว (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558)

จากปัญหาดังกล่าวหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้พยายามรณรงค์ ให้ประชาชนเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคที่ฟุ่มเฟือยมาสร้างนิสัยการใช้จ่ายอย่างประหยัดลดการบริโภคที่ไม่จำเป็นลงและเก็บออมไว้ใช้ยามเดือดร้อนหรือเหลือเก็บไว้ใช้ในอนาคต เพื่อความมั่นคงของชีวิต ข้าราชการกลาโหมเป็นบุคลากรของภาครัฐซึ่งมีรายได้ประจำที่มั่นคง จึงน่าสนใจในการวิเคราะห์พฤติกรรมการออมในรูปแบบต่าง ๆ การประมาณค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน จำนวนเงินที่เหลือจากรายรับ แนวคิดของข้าราชการในเรื่องของการออมเงิน ตลอดจนปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยจะมีขอบเขตครอบคลุมเฉพาะข้าราชการกลาโหมในส่วนของกองทัพอากาศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางสำคัญในการส่งเสริมการวางแผนการการเงินและออมให้กับข้าราชการทั้งในส่วนของกองทัพอากาศและหน่วยงานอื่นในกระทรวงกลาโหม รวมไปถึงการนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ แก้ไขปัญหารายได้ไม่เพียงพอ สนับสนุนการออมเงินในหน่วยงาน และเป็นแนวทางในการส่งเสริมการออมให้กับประชาชนทั่วไปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาพฤติกรรมการออม รูปแบบการออม และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออม ของข้าราชการกองทัพอากาศ โดยศึกษาจากข้อมูลทั่วไป รายได้ การใช้จ่าย พฤติกรรมและรูปแบบของการออม และปัจจัยหรือทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการออม ซึ่งใช้การรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม โดยรวบรวมข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2558

2. ขอบเขตประชากร

ข้าราชการกลาโหม สังกัดกองทัพอากาศ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ค่าใช้จ่าย จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน และภาระหนี้สิน

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและรูปแบบการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม จำนวนเงินที่ออม ลักษณะการออม ความถี่ในการออม และรูปแบบการออม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแหล่งข้อมูลเพื่อให้หน่วยงานอื่นนำผลการศึกษามาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระบบการบริหารกำลังพล เพื่อส่งเสริมให้กำลังพลมีการจัดการทางการเงินที่ดี และมีการออมเงินเพื่อความความจำเป็นและเพื่อการใช้จ่ายในอนาคต

2. ข้าราชการ ผู้บริหารหน่วยงาน สามารถนำข้อมูลมาใช้ประกอบในการวางแผนการบริหารการใช้จ่าย การออมเงิน และการกำหนดควบคุมดูแลไม่ให้ข้าราชการกู้ยืมเงินเกินความสามารถในการชำระเงิน

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การตรวจเอกสารในบทนี้ ประกอบด้วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทฤษฎี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีรายละเอียดแต่ละส่วน ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศระหว่างปี พ.ศ.2558 ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กัญญารัตน์ วงษ์ชมภู และ อนงค์นุช เทียนทอง (2554) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการในจังหวัดอุดรธานี เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมและรูปแบบการออมและปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการออมของพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มพนักงานสถาบันการเงินและกลุ่มข้าราชการ เลือกที่จะออมเงินมากกว่าลงทุนทางการเงินซึ่งการออมเงินจะออมในรูปแบบฝากออมทรัพย์ และฝากแบบสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนกลุ่มพนักงานสถาบันการเงินจะมีการลงทุนทางการเงินมากกว่ากลุ่มข้าราชการ ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการการออมและรูปแบบการออมของสองกลุ่ม พบว่า ทั้งสองกลุ่มจะมีพฤติกรรมการเลือกออมเงินไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านการเลือกลงทุนทางการเงินจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน และปัจจัยที่ที่เป็นตัวกำหนดการออมและการลงทุน ทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญในระดับใกล้เคียงกัน ซึ่งให้ความสำคัญมากที่สุดกับปัจจัยความมั่นคงของสถาบันการเงิน และกลุ่มข้าราชการจะให้ความสำคัญมากที่สุดเพิ่มเข้ามากับปัจจัยผลตอบแทนจากการลงทุน

พรทิพย์ วงษ์วานิช, นพวรรณ ทับทอง และ เกียรติชัย วีระญาณนนท์ (2555) ศึกษาพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด โดยศึกษาพฤติกรรมการออม การกู้ยืม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์และสภาพทางเศรษฐกิจ กับพฤติกรรมการออมและการกู้ยืม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 36 - 45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สมรสแล้ว และปัจจุบันปฏิบัติงานในกลุ่มงานปริญญา มีสมาชิกที่มีภาระต้องอุปการะ 1 - 2 คน เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มาแล้วมากกว่า 10 ปี มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 30,000 บาท โดยรายได้สมดุลกับรายจ่าย ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงิน และออมทั้งประเภททุนเรือนหุ้นและเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีการสะสมทุนเรือนหุ้นโดยประมาณต่อเดือนมากกว่า 1,000 บาท เพราะต้องการออมและต้องการผลตอบแทนหรือเงินปันผล มีปริมาณการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย 10,000 ถึง 50,000 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เลือกประเภทเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตรหลาน ลักษณะการใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดหนี้สิน คือ การซื้อ

บ้านที่อยู่อาศัย กู้ยืมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เพราะได้รับความสะดวกกว่าสถาบันการเงินอื่น ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของการออม อายุ สถานภาพสมรส และรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับปริมาณการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยต่อปี และวัตถุประสงค์ในการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ อายุ ตำแหน่งงาน และรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการสะสมทุนเรือนหุ้นกับสหกรณ์โดยประมาณต่อเดือน รายได้รวมต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงิน และ อายุ สถานภาพสมรส และมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการกู้ยืมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์

สิรินุช คำบุญเรือง (2554) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กู้เงินเพื่อการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่กู้เงินเพื่อการศึกษาทั้งหมด 150 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้ของนักศึกษาส่วนใหญ่นั้นมาจากเงินกู้เพื่อการศึกษา และนักศึกษามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001 - 6,000 บาท รวมถึงทรัพย์สินของนักศึกษาที่มีมากที่สุดคือโทรศัพท์มือถือ นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน ซึ่งนักศึกษาจะมีค่าใช้จ่ายในด้านการอุปโภคและบริโภคมากที่สุด และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยที่สุด วิธีการตัดสินใจเลือกใช้บริการอยู่บนพื้นฐานของการพิจารณาประโยชน์ที่ได้รับ ความสะดวก ความปลอดภัย และการประหยัดค่าใช้จ่ายเป็นหลัก ในส่วนของกิจกรรมเพื่อความบันเทิง นักศึกษามักจะชอบจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ที่ร้านอาหารบุฟเฟต์ ซึ่งสามารถทานได้ไม่จำกัด และรู้สึกคุ้มค่ากับเงินที่เสียไป แต่กระนั้นก็ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนังสือเรียนและเอกสารประกอบการเรียน ซึ่งบางหลักสูตรมีเนื้อหาในการเรียนแตกต่างกัน และไม่สามารถถ่ายเอกสารหรือยืมจากคนที่เคยเรียนได้ นักศึกษาต้องใช้เงินซื้อหนังสือเรียนเอง ทำให้นักศึกษาบางส่วนมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาสูงกว่า รวมไปถึงค่าที่อยู่อาศัย ซึ่งนักศึกษาที่กู้เงินเพื่อการศึกษาทุกคนไม่ได้พักในหอในมหาวิทยาลัยเหมือนกันทั้งหมด บางรายพักหอพักเอกชน บางรายพักบ้านเช่า ทำให้นักศึกษาต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของค่าหอพักและค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ เอง ประกอบกับการเดินทางมาเรียนในแต่ละวัน นักศึกษาจะต้องใช้รถจักรยานยนต์หรือรถรับจ้างในการเดินทาง จึงมีค่าใช้จ่ายในส่วนของน้ำมันหรือค่ารถประจำทางเพิ่มขึ้น ส่งผลให้นักศึกษามีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาคนอื่น ๆ จนบางครั้งรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย รวมไปถึงการได้รับเงินค่าครองชีพที่ล่าช้า ทำให้นักศึกษาต้องผลักภาระรายจ่ายไปให้ผู้ปกครอง สร้างความเดือนร้อนให้แก่ผู้ปกครองมากยิ่งขึ้น

ปัทมา แสนแก้ว (2555) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยศึกษารูปแบบและอัตราการออมเชิงเปรียบเทียบปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดความต้องการการออมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง พบว่า นักศึกษาชายร้อยละ 26 มีจำนวนเงินออมต่อเดือนมากกว่า 600 บาทขึ้นไป ในขณะที่ร้อยละ 48 ของนักศึกษาหญิงมีจำนวนเงินออมเพียงเดือนละไม่เกิน 200 บาท เป้าหมายในการออมของนักศึกษาชายส่วนใหญ่ร้อยละ 76 คิดว่าออมเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน นักศึกษาหญิงร้อยละ 76 ก็มีเป้าหมายในการออมเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉินเช่นเดียวกับนักศึกษาชาย ส่วนรูปแบบในการออมนั้น นักศึกษาชาย

ร้อยละ 54 เลือกที่จะเก็บไว้ส่วนตัว นักศึกษาหญิงร้อยละ 56 ก็เลือกที่จะเก็บไว้ส่วนตัวเช่นกัน สรุปผลการศึกษาพบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนคติที่เหมือนกันในเรื่องของปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการออม

สิรินดา กลิ่นจันทร์หอม (2555) ศึกษาพฤติกรรมการออมเงินของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในด้านของเป้าหมายของนักศึกษาในการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมเงิน รายได้และรายจ่ายเฉลี่ยของนักศึกษาซึ่งทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อจำนวนเงินออม รวมถึงทราบจำนวนเงินออมเฉลี่ยของนักศึกษาในแต่ละเดือน นักศึกษาส่วนใหญ่คือ 46 คนหรือประมาณร้อยละ 51.11 มีรายได้อยู่ที่ 7,001-10,000 บาท ซึ่งมีทั้งรายรับรวมจากผู้ปกครองเพียงอย่างเดียว หรือมีรายรับรวมทั้งจากผู้ปกครองและจากการทำงานพิเศษ รวมถึงมีรายรับรวมทั้งจากผู้ปกครองและกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา ปัญหาด้านการเงินส่วนใหญ่ของผู้ปกครองที่นักศึกษาทราบ คือ ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในบ้านมากกว่ารายรับ ปัญหาหนี้สินต่าง ๆ ปัญหาจำนวนบุตรที่ค่อนข้างมาก จากแบบสอบถามพบว่า ค่าใช้จ่ายโดยมากจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นปัจจัยจำเป็นในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย คือ ค่าหอพัก ค่าน้ำค่าไฟ และที่สำคัญคือ ค่าอาหารและเครื่องดื่ม นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อความแตกต่างในประเภทการใช้จ่ายของนักศึกษาแต่ละคน อาทิเช่น เพศ จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาหญิงมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องประดับ เครื่องแต่งกาย เครื่องสำอางมากกว่านักศึกษาชาย แต่นักศึกษาชายมีค่าใช้จ่ายประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และค่าบุหรี่มากกกว่า

จาคินี เรืองธรรมศักดิ์ (2551) ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคและการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉินของครัวเรือนไทยภายใต้ความไม่แน่นอนของรายได้ ทั้งระดับโดยรวมและครัวเรือนที่แบ่งตามอายุ ลักษณะรายได้ การศึกษาและถิ่นที่อยู่ ซึ่งศึกษาจากผลกระทบของความไม่แน่นอนของรายได้ที่ส่งผลให้การบริโภคลดลง ทั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลภาคตัดขวางจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมปี 2549 ผ่านการจัดกลุ่มครัวเรือนอย่างมีระบบเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของข้อมูลที่ทำให้ไม่สามารถทราบรายได้ถาวรและความแปรปรวนของรายได้แต่ละครัวเรือนโดยตรง และประมาณค่าฟังก์ชันการบริโภคที่มีพื้นฐานจาก Zhou ผลการศึกษาพบว่า ครัวเรือนรายได้ต่ำบางลักษณะเท่านั้นที่มีการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ได้แก่ กลุ่มที่อยู่ในวัยทำงาน กลุ่มที่หัวหน้าครัวเรือนไม่มีรายได้ประจำ และกลุ่มที่ไม่ได้อยู่ในกรุงเทพ-ปริมณฑล ขณะที่การวัดการศึกษาที่ต่างกันไม่สามารถสรุปได้ว่า ครัวเรือนรายได้ต่ำที่มีการศึกษาต่ำหรือการศึกษาสูงมีการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉิน ดังนั้นหากภาครัฐต้องการกระตุ้นการบริโภค จึงควรออกนโยบายที่สามารถลดความไม่แน่นอนในครัวเรือนที่มีการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เพื่อสามารถใช้นโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังทำให้ทราบปัจจัยอื่น เช่น ความรอบคอบ การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง ที่ส่งผลต่อการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เพื่อเป็นประโยชน์ให้ภาครัฐออกนโยบายในการส่งเสริมปัจจัยเหล่านี้เมื่อต้องการกระตุ้นการออมของประเทศ

อมรรัตน์ พุฒหอม (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด จังหวัดลพบุรี วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด

และ 2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับชั้นยศ ส.ต. – จ.ส.อ. อายุต่ำกว่า 30 ปี จบการศึกษาสูงสุด ม.6/ปวช. สมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมกัน 3 - 4 คน เป็นผู้ที่มีรายได้ในครอบครัว 1-2 คน รายได้ของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป รายจ่ายของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท เงินฝากของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ผลการศึกษาในส่วนพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่างมีการเลือกออมเงินประเภททุนเรือนหุ้น โดยการหักจากบัญชีเงินเดือนเพื่อเข้าบัญชีเงินออม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทุกด้าน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายจ่ายของครอบครัวรวมกันต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ อัตราดอกเบี้ย ช่องทางการให้บริการ การส่งเสริมการตลาด และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ ฯ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การให้บริการออมเงินเพื่อการศึกษา การออมแบบมีประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น ควรเพิ่มสาขาในหน่วยงานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อความสะดวกในด้านช่องทางการให้บริการ ส่งเสริมการออมโดยการแจกของขวัญ เช่น กระปุกออมสินเพื่อเป็นแรงจูงใจในการออม การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีกิริยามารยาทเหมาะสมกับการบริการ เครื่องมือและอุปกรณ์ต้องพัฒนาให้ทันสมัย ถูกต้อง แม่นยำ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับความต้องการ

แนวคิดทฤษฎี

จากความสำคัญของปัญหาและขั้นตอนในการศึกษาได้มีการค้นคว้า ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีการออม
2. แนวคิดเกี่ยวกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม

1. ทฤษฎีการออม

1.1 ความหมาย

1.1.1 ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ (Keynes)

การออม (saving) คือ การนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมาเก็บออม

ในทัศนะของเคนส์ การออม หมายถึง ส่วนที่ไม่ได้จับจ่ายใช้สอยไปไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ หรือส่วนออมคือส่วนเหลือของรายได้

1.1.2 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548)

การออมเงิน หมายถึง เป็นการสละเงินในส่วนที่สามารถนำไปใช้จ่ายได้ในปัจจุบันนี้เพื่อเก็บไว้ใช้ในอนาคต

1.1.3 พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน (2525)

การออม หมายถึง ประหยัด เก็บหอมรอบริบ เช่น ออมทรัพย์ ; ถนอม, สงวน เช่น ออมแรง

1.1.4 สำนักงานเศรษฐกิจกระทรวงการคลัง (2548)

การออม คือ เงินรายได้ส่วนที่เหลือการการบริโภค

1.2 ทฤษฎีการออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย

การออมทรัพย์ของครัวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของครัวเรือนอย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้ว เมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนาไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง ครัวเรือนจะจัดสรรรายได้ ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกการออมเงินส่วนที่เหลือนี้ว่า "การออมทรัพย์" หากพิจารณาดูจะพบว่าการออมเปรียบเป็นส่วนรั่วไหลของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่เท่ากับกระแสรายจ่ายในช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่าย และปริมาณการออมได้ ดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2557)

$$Y = S + C$$

โดยที่ Y คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง
C คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค
S คือ ปริมาณการออม

1.3 ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)

ตามแนวคิดของ Franco Modigliani, Albert Ando และ Richard Brumberg เชื่อว่าปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในงวดเวลาหนึ่งจะขึ้นอยู่กับการคาดคะเนของรายได้ตลอดช่วงอายุขัยทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต หากพิจารณาการกระจายรายได้และปริมาณ การใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในวัฏจักรชีวิตที่ควรจะเป็นของบุคคลหนึ่ง ๆ ดังรูป (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2557)

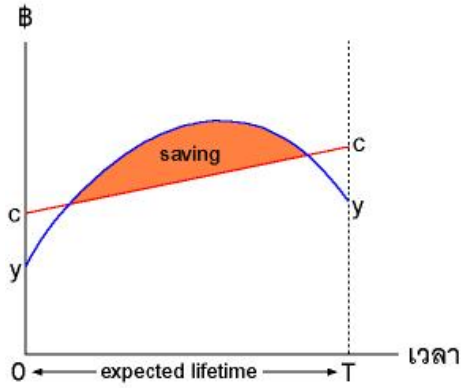

ภาพที่ 2.1 ทฤษฎีการบริโภคในวัฏจักรชีวิต (Life-Cycle Theory of Consumption)
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2557)

จะได้เห็นว่าในช่วงชีวิตของบุคคลขณะที่มีอายุน้อย จะมีระดับรายได้อยู่ในระดับต่ำ และจะมีรายได้สูงขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น ต่อมาเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุก็จะกลับมีรายได้ลดลงอีกครั้ง การกระจายรายได้ตลอดช่วงอายุขัยจึงมีลักษณะเป็นไปตามเส้น yy ส่วนปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของบุคคลจะสูงขึ้นเป็นลำดับตามอายุขัยโดยมีลักษณะของการกระจายปริมาณการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคตามเส้น cc เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างเส้น yy และ cc แล้ว จะพบว่าในช่วงต้นของชีวิต บุคคลจะมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค ดังนั้นบุคคลจึงต้องประพฤติตนเป็นผู้ก่อหนี้ ต่อมาในช่วงกลาง ของชีวิตจึงจะเริ่มที่จะมีรายได้เหลือจ่ายจนสามารถชดใช้หนี้เดิมได้ และเก็บเงินสะสมไว้สำหรับช่วงปลายของชีวิต เงินสะสมส่วนนี้ก็คือส่วนของเงินออมนั่นเอง

1.4 เป้าหมาย รูปแบบ และวัตถุประสงค์ของเงินออม

1.4.1 เป้าหมายของเงินออม

เงินออมเป็นปัจจัยที่จะทำให้เป้าหมายซึ่งบุคคลกำหนดไว้ในอนาคตบรรลุจุดประสงค์ เช่น กำหนดเป้าหมายไว้ว่าจะต้องมีบ้านเป็นของตนเองในอนาคตให้ได้ เงินออมจะเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดเป้าหมายที่วางไว้เป็นจริงขึ้นมาได้ (กระทรวงการคลัง, 2557)

1.4.2 รูปแบบของการออมเงินภาคครัวเรือน

1.4.2.1 เงินฝากธนาคาร
1.4.2.2 เงินฝากสหกรณ์
1.4.2.3 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
1.4.2.4 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ
1.4.2.5 กรมธรรม์ประกันชีวิต
1.4.2.6 ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

4.4.3 วัตถุประสงค์ของการออม

1.4.3.1 เพื่อเก็บไว้ใช้ยามเจ็บป่วยหรือชรา

1.4.3.2 เพื่อการศึกษา

1.4.3.3 เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ

1.4.3.4 เพื่อต้องการดอกเบี้ย

1.4.3.5 เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้ยืม

1.4.3.6 เพื่อซื้อสินทรัพย์อื่นๆ

1.4.3.7 เพื่อกิจกรรมทางศาสนา/ประเพณี

1.5 รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณของไทย

รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณของประเทศไทยปัจจุบัน ได้ขยายขอบเขตความคุ้มครองครอบคลุมประชากรโดยทั่วไปนอกเหนือจากข้าราชการ เพื่อสร้างความสามารถในการพึ่งพอตนเองในวัยเกษียณให้แก่ประชาชน ตามทฤษฎีระบบเงินออมของธนาคารโลก โดยเฉพาะกลุ่มข้าราชการซึ่งสามารถเข้าถึงระบบบำนาญที่เป็นหลักประกันได้ทั้ง 3 เสาหลัก (กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ, 2557)

ทั้งนี้กองทุนการออมเพื่อการเกษียณของประเทศไทย มีดังนี้

5.5.1 กองทุนประกันสังคม (Social Security Fund)

5.5.2 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (Government Pension Fund)

5.5.3 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund)

5.5.4 กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund: RMF)

5.5.5 กองทุนการออมแห่งชาติ (National Savings Fund)

ภาพที่ 2.2 รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณของประเทศไทย

ที่มา: กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (2557)

2. แนวคิดเกี่ยวกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม

แนวคิดเกี่ยวกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออมนั้น ศึกษาในประเด็นปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม ฟังก์ชันการบริโภคและการออม และแนวคิดความพึงพอใจ ในสภาพคล่อง ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม

ปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออม จากการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม พบว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคและการออม มีดังนี้ (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2549)

2.1.1 รายได้พึงใช้จ่าย (Disposable Income)

รายได้พึงใช้จ่าย คือ รายได้ที่ภาคครัวเรือนได้รับหักด้วยภาษีเงินได้ส่วนบุคคล (Personal Income Taxes) รายได้พึงใช้จ่ายเป็นระดับรายได้ที่ประชาชนสามารถนำไปใช้จ่ายในการบริโภคและเก็บออม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและอัตราภาษีเงินได้ส่วนบุคคล จะส่งผลกระทบต่อรายได้พึงใช้จ่าย หากรัฐบาลเพิ่มอัตราภาษีเงินได้ส่วนบุคคลรายได้พึงใช้จ่ายก็จะลดลง การบริโภคและการออมก็จะลดลงตามไปด้วย ส่วนการลดอัตราภาษีก็จะมีผลกระทบในทางตรงข้าม

2.1.2 สินทรัพย์ของผู้บริโภค

สินทรัพย์ที่ครัวเรือนถือครองอยู่มีสภาพคล่อง (Liquidity) สูงหรือต่ำไม่เท่ากัน ทั้งนี้ พิจารณาจากความยากง่ายและอัตราความเสี่ยงด้านมูลค่า ในการเปลี่ยนเป็นเงินสดตามปกติ สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องเรียงตามลำดับสูงไปหาต่ำ ได้แก่ เงินสด เงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากประจำ พันธบัตร ทองคำ หุ้น และที่ดิน ในกรณีที่ผู้บริโภคถือสินทรัพย์สภาพคล่องสูงไว้มาก ผู้บริโภคจะรู้ว่าตนเองมีฐานะทางการเงินมั่นคงสามารถใช้จ่ายเพื่อการบริโภคได้มาก ส่วนกรณีที่ผู้บริโภคถือสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำไว้มากผู้บริโภคไม่แน่ใจว่าจะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ตามเวลาที่ต้องการและได้มูลค่าที่ตนพอใจมากน้อยเพียงใดจึงต้องชะลอการบริโภคบางส่วนไว้ก่อน

2.1.3 สินค้าคงทนที่ผู้บริโภคมีอยู่

สินค้าที่ผู้บริโภคซื้อมี 2 ชนิด คือ สินค้าประเภทไม่คงทน (Nondurable Goods) ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และของใช้ที่หมดเปลืองอื่น ๆ รายจ่ายส่วนนี้มีระดับสม่ำเสมอและมีจำนวนค่อนข้างแน่นอน ส่วนสินค้าประเภทคงทน (Durable Goods) เช่น รถยนต์ โทรทัศน์ ตู้เย็น และเครื่องเรือน เป็นต้น หากช่วงเวลาใดครัวเรือนส่วนใหญ่ครอบครองสินค้าคงทนไว้มากและยังมีสภาพใช้งานได้ รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าเหล่านี้จะอยู่ในระดับต่ำ ในกรณีตรงข้ามรายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าคงทนจะอยู่ในระดับสูง

2.1.4 การคาดการณ์ของผู้บริโภค

สิ่งที่ผู้บริโภคคาดการณ์และส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อมีหลายอย่าง อาทิ รายได้ในอนาคต ราคาสินค้า ปริมาณสินค้า ฯลฯ การคาดการณ์ของผู้บริโภคเกี่ยวกับรายได้ในอนาคตมีผลต่อการบริโภคและการออมในปัจจุบัน หากผู้บริโภคคาดการณ์ว่าจะมีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคตเขาอาจจะลดการออมและเพิ่มการบริโภคในปัจจุบัน ส่วนการคาดการณ์ ในทางตรงข้ามจะทำให้เขาตัดสินใจเพิ่มการออมและลดการบริโภคในปัจจุบัน

การคาดการณ์เกี่ยวกับราคาสินค้าที่มีต่อการบริโภคและการออมในปัจจุบัน เช่น หากผู้บริโภคคาดการณ์ว่าในอนาคตอันใกล้ราคาสินค้าจะสูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้ามากกว่าปกติซึ่งเป็นพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยทั่วไปที่ไม่อยากซื้อของแพง

2.1.5 สินเชื่อเพื่อการบริโภคและอัตราดอกเบี้ย ณ ระดับรายได้ที่ใช้จ่ายได้

ในกรณีที่สังคมนั้นมีระบบการให้สินเชื่อเพื่อการบริโภคในรูปของการจ่ายเงินดาวน์ต่ำและดอกเบี้ยต่ำจะจูงใจให้มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคสูงกว่าในกรณีที่ไม่มีระบบการให้สินเชื่อในลักษณะดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม ระบบสินเชื่อที่เอื้ออำนวยต่อการเพิ่มรายจ่ายเพื่อการบริโภคในปัจจุบันนั้น ขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้บริโภคมีหนี้สินเพิ่มขึ้นและมีภาระการชำระหนี้ในภายหลังเพิ่มขึ้น ทำให้ความสามารถในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการออมในอนาคตลดลง ดังนั้นในสังคมที่ต้องการจะรักษาระดับการบริโภคของประชาชนไว้ ภาคธุรกิจจึงพยายามสร้างระบบสินเชื่อเพื่อการบริโภคทำให้ผู้บริโภคมีหนี้สินพอกพูน

อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงจูงใจให้ครัวเรือนออมมากขึ้นและใช้จ่ายเพื่อการบริโภคน้อยลง ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินฝากต่ำ ครัวเรือนจะมีการออมลดลงและมีการบริโภคมากขึ้น

2.1.6 ค่านิยมทางสังคม (Social Value)

เป็นคุณค่าที่สังคมได้กำหนดไว้ว่าเป็นสิ่งที่น่าประพฤติปฏิบัติ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม หากค่านิยมทางสังคมให้ความสำคัญยิ่งต่อวัตถุจะทำให้ผู้บริโภคบางกลุ่มมุ่งการใช้จ่ายสินค้าและบริการที่ฟุ่มเฟือยและมีราคาสูงทำให้สังคมนั้นมีการบริโภคอยู่ในระดับสูงและการออมต่ำ ส่วนสังคมที่ยึดค่านิยมการประหยัดพอเหมาสังคมนั้นจะมีการบริโภคและการออมอยู่ในระดับที่เหมาะสมและมีผลดีทางเศรษฐกิจระยะยาว

2.1.7 อัตราเพิ่มของประชากรและโครงสร้างอายุของประชากร

ถ้าอัตราเพิ่มของประชากรอยู่ในระดับสูงรายจ่ายเพื่อการบริโภคจะอยู่ในอัตราสูง ส่วนกรณีตรงข้ามรายจ่ายเพื่อการบริโภคจะเพิ่มในอัตราต่ำ นอกจากนี้โครงสร้างอายุของประชากรก็มีอิทธิพลต่อรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม โดยทั่วไปหากจำนวนประชากรวัยทำงานเทียบกับประชากรทั้งหมดมีสัดส่วนต่ำการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคจะมีมากเพราะประชากรทีไม่อยู่ในวัยทำงานแม้จะไม่มีรายได้แต่ก็ยังต้องมีการบริโภค ส่วนในกรณีตรงข้ามการบริโภคจะน้อยและสามารถออมได้มาก

2.2 ฟังก์ชันการบริโภคและการออม

ฟังก์ชันการบริโภคและการออมสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภค กับตัวกำหนดต่าง ๆ ด้วยสัญลักษณ์ ซึ่งเรียกว่า ฟังก์ชันการบริโภค (Consumption function) ดังแสดงโดยสมการ (1) (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2549)

$$C = f(Y_d, A_1, A_2, A_3, \ldots\ldots) \quad \text{---------} \ (1)$$

C คือ รายจ่ายเพื่อการบริโภค
Y_d คือ รายได้พึงใช้จ่าย (Disposable Income: DI)
A_1 คือ สินค้าของผู้บริโภค
A_2 คือ สินค้าคงทนที่ผู้บริโภคมีอยู่
A_3 คือ การคาดการณ์ของผู้บริโภค ฯลฯ

Keynes (1936) ได้กล่าวว่ารายได้พึงใช้จ่ายเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่สุดในรายจ่ายเพื่อการบริโภคและการออม ดังนั้น รายได้พึงใช้จ่ายจึงเป็นตัวกำหนดโดยตรง (Direct Determinant) ของการบริโภคและการออม ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ถือเป็นตัวกำหนดโดยอ้อม (Indirect Determinant)

สมมติว่าปัจจัยอื่น ๆ อันเป็นตัวกำหนดโดยอ้อมอยู่คงที่ ฟังก์ชันการบริโภคจะเป็นดังสมการ (2)

$$C = f(Y_d) \quad \text{---------} \ (2)$$

จากการศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของวันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2549) พบว่า ระดับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคย่อมแปรผันโดยตรงกับระดับของรายได้พึงใช้จ่าย นั่นคือ เมื่อระดับรายได้สูงขึ้นการบริโภคจะมากขึ้นและเมื่อระดับรายได้ลดลงการบริโภคก็จะลดลงด้วย มีข้อสังเกตว่าแม้ระดับรายได้จะมีค่าเท่ากับศูนย์ก็ยังคงมีการบริโภคอยู่ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ พิจารณาได้จากสังคมที่ประสบภัยธรรมชาติผลผลิตถูกทำลายสิ้นประชาชนก็ยังต้องบริโภคเพื่อประทังชีวิตโดยอาศัยสินค้าและบริการที่สังคมอื่นบริจาคให้มา อาจแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้พึงใช้จ่ายในรูปสมการเส้นตรง (Linear Equation) ดังนี้

$C = C_a + bY_d$ --------- (3)

C_a คือ ระดับการบริโภคเมื่อรายได้เท่ากับศูนย์
b คือ ค่าความชันของสมการ

ในกรณีที่ระบบเศรษฐกิจมีเพียง 2 ภาคเศรษฐกิจ คือ ภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ รายได้พึงใช้จ่าย (Disposable Income: DI) เท่ากับรายได้ประชาชาติ (National Income: NI) และนำไปใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและเก็บออม แสดงโดยสมการ (4), (5), (6.1) และ (6.2) ตามสำคัญ

$Y_d = C + S$ --------- (4)

ฟังก์ชันการออม : $S = f(Y_d)$ --------- (5)

สมการการออม : $S = Y_d - C = Y_d - (C_a + bY_d)$ --------- (6.1)

$= (1 - b)\, Y_d - Ca$ --------- (6.2)

ความสัมพันธ์ระหว่างการออมและรายได้ก็เช่นเดียวกับการบริโภค กล่าวคือ ระดับการออมย่อมแปรผันโดยตรงกับรายได้พึงใช้จ่าย

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลอื่นที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว ดังนี้

1.1 ด้านเอกสารรายงานการดำเนินงาน กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ รวมทั้งข้อมูลที่ได้ค้นคว้าผ่านระบบอินเตอร์เน็ต

1.2 ด้านเอกสารที่เกี่ยวกับแนวคิด หลักการ เช่น งานเอกสารการค้นคว้าวิจัยด้วยตนเอง วิทยานิพนธ์ที่ได้มีการเก็บรวบรวมไว้แล้ว และเอกสารประกอบการศึกษาต่าง ๆ

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากฐานข้อมูลกำลังพล และจากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ข้อมูลทางเศรษฐกิจ ข้อมูลพฤติกรรมและรูปแบบการออม และปัจจัยหรือทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากร ข้อมูลจากระบบการเบิกจ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำการกองทัพอากาศ (RTAF Payroll Web Service) ประจำงวดที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2558 (ต.ค.57) มีจำนวน 33,384 คน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนกำลังพลตามข้อมูลการเบิกจ่ายเงินเดือนข้าราชการประจำการกองทัพอากาศ ประจำงวดที่ 1 ปีงบประมาณ 2558

	จำนวนคน
สัญญาบัตร	10,277
ประทวน	16,652
ลูกจ้างประจำ	3,371
พนักงานราชการ	3,124
ลูกจ้างชั่วคราว	10
รวม	**33,384**

ที่มา: RTAF Payroll Web Service (2015)

สำหรับประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ข้าราชการกลาโหมในหน่วยงานกองทัพอากาศ ซึ่งครอบคลุมเฉพาะนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารประทวน จำนวน 26,869 คน โดยแบ่งเป็น 6 ส่วนงาน ดังนี้

2.1.1.1 กองทัพอากาศ (กองบัญชาการ)

1) แผนกสนับสนุนกองบัญชาการกองทัพอากาศ
2) ศูนย์อำนวยการเครื่องบินพระราชพาหนะ
3) ศูนย์อำนวยการเฮลิคอปเตอร์พระราชพาหนะ
4) ศูนย์การสงครามทางอากาศ
5) สำนักงานพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศ
6) สำนักงานคลังสมองกองทัพอากาศ (เพื่อพลาง)

2.1.1.2 ส่วนบัญชาการ

1) สำนักงานเลขานุการกองทัพอากาศ
2) กรมสารบรรณทหารอากาศ
3) กรมกำลังพลทหารอากาศ
4) กรมข่าวทหารอากาศ
5) กรมยุทธการทหารอากาศ
6) กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ
7) กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ
8) กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ
9) สำนักงานปลัดบัญชีทหารอากาศ
10) กรมการเงินทหารอากาศ

11) กรมจเรทหารอากาศ
12) สำนักงานตรวจสอบภายในทหารอากาศ
13) สำนักงานนิรภัยทหารอากาศ
14) สำนักงานพระธรรมนูญทหารอากาศ

2.1.1.3 ส่วนกำลังรบ

1) กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ
2) หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน
3) โรงเรียนการบิน
4) กองบิน 1
5) กองบิน 2
6) กองบิน 4
7) กองบิน 5
8) กองบิน 6
9) กองบิน 7
10) กองบิน 21
11) กองบิน 23
12) กองบิน 41
13) กองบิน 46
14) กองบิน 56

2.1.1.4 ส่วนส่งกำลังบำรุง

1) กรมช่างอากาศ
2) กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหารอากาศ
3) กรมสรรพาวุธทหารอากาศ
4) กรมแพทย์ทหารอากาศ
   - โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
   - โรงพยาบาลจันทรุเบกษา
5) กรมพลาธิการทหารอากาศ
6) กรมช่างโยธาทหารอากาศ
7) กรมขนส่งทหารอากาศ

2.1.1.5 ส่วนการศึกษา

1) กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
   - วิทยาลัยการทัพอากาศ
   - โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
   - โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส

- โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง
- โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับหมวด
- โรงเรียนครูทหาร
- โรงเรียนนายทหารชั้นประทวน
- โรงเรียนจ่าอากาศ
- ศูนย์ภาษา
- ศูนย์ทดสอบบุคคล
- กองวิทยบริการ
- กองอนุศาสนาจารย์

2) โรงเรียนนายเรืออากาศ

2.1.1.6 ส่วนกิจการพิเศษ

1) ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศกองทัพอากาศ
2) กรมสวัสดิการทหารอากาศ
3) สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง
4) สถาบันเวชศาสตร์การบินกองทัพอากาศ

จาก 6 ส่วนงานข้างต้น สามารถจำแนกข้อมูลประชากรจำนวน 26,869 คน ตามเพศ ระดับชั้นยศ และส่วนงาน ดังแสดงในตารางที่ 3.2

2.1.2 จำนวนตัวอย่าง จากประชากรจำนวนทั้งสิ้น 26,879 คน กำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ตามแนวคิดของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + e^2N}$$

เมื่อ N = 26,879 คน ให้ความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5% (e เท่ากับ 0.05)

$$n = \frac{26,879}{1 + (0.05)^2 (26,879)}$$

$$n = 394.13 \text{ คน}$$

จากการคำนวณจำนวนขนาดตัวอย่างที่สามารถยอมรับได้มีทั้งหมด 394.13 คน แต่เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษา จึงกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน

ตารางที่ 3.2 จำนวนประชากรจำแนกตามระดับชั้นยศ เพศ และส่วนงาน

ระดับชั้นยศ		1 กอง บัญชาการ	2. ส่วน บัญชาการ	3 ส่วน กำลังรบ	4 ส่วนส่ง กำลังบำรุง	5 ส่วน การศึกษา	6 ส่วนกิจการ พิเศษ	รวม (คน)
จ.ต. –	**ชาย**	22	235	3,930	1,307	120	333	**5,747**
จ.อ.	**หญิง**	12	182	248	174	80	68	**764**
พ.อ.ต. –	**ชาย**	27	428	5,499	2,756	258	570	**9,538**
พ.อ.อ.	**หญิง**	5	79	174	86	18	41	**403**
ร.ต. –	**ชาย**	13	307	2,072	1,028	183	175	**3,778**
ร.อ.	**หญิง**	10	183	102	673	74	41	**1,083**
น.ต. –	**ชาย**	39	458	999	810	224	148	**2,678**
น.ท.	**หญิง**	18	108	57	525	53	53	**814**
น.อ.	**ชาย**	287	433	203	350	171	74	**1,518**
ขึ้นไป	**หญิง**	48	110	8	115	51	24	**356**
รวม	**ชาย**	**388**	**1,861**	**12,703**	**6,251**	**956**	**1,300**	**23,459**
ประชากร	**หญิง**	**93**	**662**	**589**	**1,573**	**576**	**227**	**3,420**
รวม(คน)		**481**	**2,523**	**13,292**	**7,824**	**1,232**	**1,527**	**26,879**

ที่มา: คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก RTAF Payroll Web Service (2015)

ตารางที่ 3.3 สัดส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นยศและเพศ

ระดับชั้นยศ		จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. - พ.อ.อ.	ร.ต.-ร.อ.	น.ต. - น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	รวม
ประชากรทั้งหมด(คน)		**6,711**	**9,941**	**4,861**	**3,492**	**1,874**	**26,879**
ชาย	ประชากร(คน)	5,947	9,538	3,778	2,678	1,518	**23,459**
	อัตราส่วน (ร้อยละ)	25.35	40.66	16.10	11.42	6.47	**100.00**
	ตัวอย่าง(คน)	88	142	56	40	23	**349**
หญิง	ประชากร(คน)	764.00	403.00	1,083.00	814.00	356.00	**3,420**
	อัตราส่วน (ร้อยละ)	22.34	11.78	31.67	23.80	10.41	**100.00**
	ตัวอย่าง(คน)	12	6	16	12	5	**51**
รวม		**100**	**148**	**72**	**52**	**28**	**400**
ร้อยละของประชากรชาย			87.28	จำนวนตัวอย่างชาย		349	
ร้อยละของประชากรหญิง			12.72	จำนวนตัวอย่างหญิง		51	
รวม			100.00	รวม		400	

ที่มา: คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก RTAF Payroll Web Service (2015)

2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ทำการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบตามชั้นภูมิ โดยมีวิธีการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งประชาการเป้าหมายออกเป็น 5 กลุ่ม ตามระดับชั้นยศ โดยคิดตามสัดส่วนร้อยละของประชากรรวม 26,879 คน ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ซึ่งสามารถกำหนดสัดส่วนประชากรทั้ง 5 ระดับชั้นและจำนวนตัวอย่างในแต่ละระดับชั้นได้ดังตารางที่ 3.3

ขั้นที่ 2 เมื่อได้สัดส่วนตัวอย่างในระดับระดับชั้นยศ นำมากำหนดสัดส่วนตัวอย่างสำหรับแต่ละส่วนงาน โดยกำหนดเพศและชั้นยศ แล้วทำการสุ่มเลือกตัวอย่างในแต่ละส่วนงานแบบไม่เป็นระบบ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) จากประชากรทั้งหมดในแต่ละหน่วยงานให้ได้ตามจำนวนที่คำนวณได้ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.4

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ (ดูรายละเอียดแบบสอบถามที่แนบในภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นยศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน การออม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมและรูปแบบของการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดเกี่ยวกับ จำนวนเงินออม ลักษณะการออม วิธีการออม วัตถุประสงค์ และ รูปแบบของการออม เป็นการเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ผลต่อการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเน้นปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และเนื่องจากข้าราชการมีระดับรายได้ที่แน่นอน ปัจจัยที่สนใจจึงได้แก่ ปริมาณของรายได้ รายจ่าย ภาวะเศรษฐกิจ ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก การเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ความปลอดภัยในการออม อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ ระยะเวลาในการรับผลตอบแทน การช่วยลดหย่อนภาษี กิจกรรมส่งเสริมการออม และการวางแผนทางการเงิน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออม เป็นคำถามปลายเปิด

ตารางที่ 3.4 สัดส่วนตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นยศ เพศ และส่วนงาน

ระดับชั้นยศ	ชั้นประทวน				ชั้นสัญญาบัตร						รวมประชากร (คน)		
	จ.ต. – จ.อ.		พ.อ.ต. – พ.อ.อ.		ร.ต. – ร.อ.		น.ต. – น.ท.		น.อ. ขึ้นไป				
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	รวม
1. กองบัญชาการ													
จำนวนประชากร (คน)	22	12	27	5	13	10	39	18	287	48	388	93	481
	0.37%	1.57%	0.28%	1.24%	0.34%	0.92%	1.46%	2.21%	18.91%	13.48%	1.65%	2.72%	1.79%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	1	-	1	-	-	-	1	-	4	1	7	1	8
2. ส่วนบัญชาการ													
จำนวนประชากร (คน)	235	182	428	79	307	183	458	108	433	110	1,861	662	2,523
	3.95%	23.82%	4.49%	19.60%	8.13%	16.90%	17.10%	13.27%	28.52%	30.90%	7.93%	19.36%	9.39%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	3	3	6	1	4	3	7	1	7	1	27	9	36
3. ส่วนกำลังรบ													
จำนวนประชากร (คน)	3,930	248	5,499	174	2,072	102	999	57	203	8	12,703	589	13,292
	66.08%	32.46%	57.65%	43.18%	54.84%	9.42%	37.30%	7.00%	13.37%	2.25%	54.15%	17.22%	49.45%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	58	4	82	3	31	1	15	1	3	-	189	9	198
4. ส่วนส่งกำลังบำรุง													
จำนวนประชากร (คน)	1,307	174	2,756	86	1,028	673	810	525	350	115	6,251	1,573	7,824
	21.98%	22.77%	28.89%	21.34%	27.21%	62.14%	30.25%	64.50%	23.06%	32.30%	26.65%	45.99%	29.11%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	19	3	41	1	15	10	12	8	5	2	92	24	116
5. ส่วนการศึกษา													
จำนวนประชากร (คน)	120	80	258	18	183	74	224	53	171	51	956	276	1,232
	2.02%	10.47%	2.70%	4.47%	4.84%	6.83%	8.36%	6.51%	11.26%	14.33%	4.08%	8.07%	4.58%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	2	1	4	-	3	1	3	1	3	1	15	4	19
6. ส่วนกิจการพิเศษ													
จำนวนประชากร (คน)	333	68	570	41	175	41	148	53	74	24	1,300	227	1,527
	5.60%	8.90%	5.98%	10.17%	4.63%	3.79%	5.53%	6.51%	4.87%	6.74%	5.54%	6.64%	5.68%
จำนวนตัวอย่าง (คน)	5	1	8	1	3	1	2	1	1	-	19	4	23
รวม	**5,947**	**764**	**9,538**	**403**	**3,778**	**1,083**	**2,678**	**814**	**1,518**	**356**	**23,459**	**3,420**	**26,879**
	25.35%	22.34%	40.66%	11.78%	16.10%	31.67%	11.42%	23.80%	6.47%	10.41%	100.00%	100.00%	
											87.28%	12.72%	100.00%
รวมตัวอย่าง	**88**	**12**	**142**	**6**	**56**	**16**	**40**	**12**	**23**	**5**			**400**

ที่มา: คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก RTAF Payroll Web Service (2015)

2.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.4.1 รูปแบบของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบเอกสาร และแบบสอบถามออนไลน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1.1 แบบเอกสาร ตามรูปแบบดังภาคผนวก ก

2.4.1.2 แบบสอบถามออนไลน์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์บนเว็บฟรี Google Document เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้ผู้ตอบตอบแบบสอบถามผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยระบบของแบบสอบถามออนไลน์ ประกอบด้วย

1) ส่วนของแบบฟอร์ม ใช้สร้างและแก้ไขแบบสอบถาม สามารถตั้งค่าคำถามที่จำเป็นต้องตอบ เพื่อป้องกันการตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน

2) ส่วนของหน้าแบบฟอร์มออนไลน์ สำหรับส่งแบบสอบถามออนไลน์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วย link : https://docs.google.com/forms/d/1c34MjBtnI8YP0X-BUhyGD-AK9jWRYSsujzcQNSyMgyk/viewform?usp=send_form และยังใช้สำหรับเก็บข้อมูลที่ได้จากการแจกชุดแบบสอบถาม แล้วนำมากรอกข้อมูลด้วยตัวเอง

3) ส่วนของการตอบกลับ เป็นเอกสารแบบสเปรดชีต (spreadsheet) แสดงให้เห็นข้อมูลและเวลาที่ผู้ตอบทำแบบสอบถาม สามารถบันทึกและส่งออกสำเนาเอกสารและสเปรดชีตไปยังเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้ใช้งานเองในรูปแบบไฟล์ Microsoft Excel เพื่อนำไปประมวลผลต่อไป

2.4.2 การส่งแบบสอบถาม

ส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยขึ้นตรงของส่วนงานทั้ง 6 ส่วน ตามจำนวนและคุณสมบัติของตัวอย่างที่กำหนดตามสัดส่วน รายละเอียดดังตารางที่ 3.5 โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และการแจกแบบสอบถามผ่านตัวแทนติดต่อของหน่วย ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้

2.4.2.1 แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับหน่วยในที่ตั้งดอนเมืองและหน่วยใกล้เคียงผ่านตัวแทนติดต่อของแต่ละหน่วยงาน

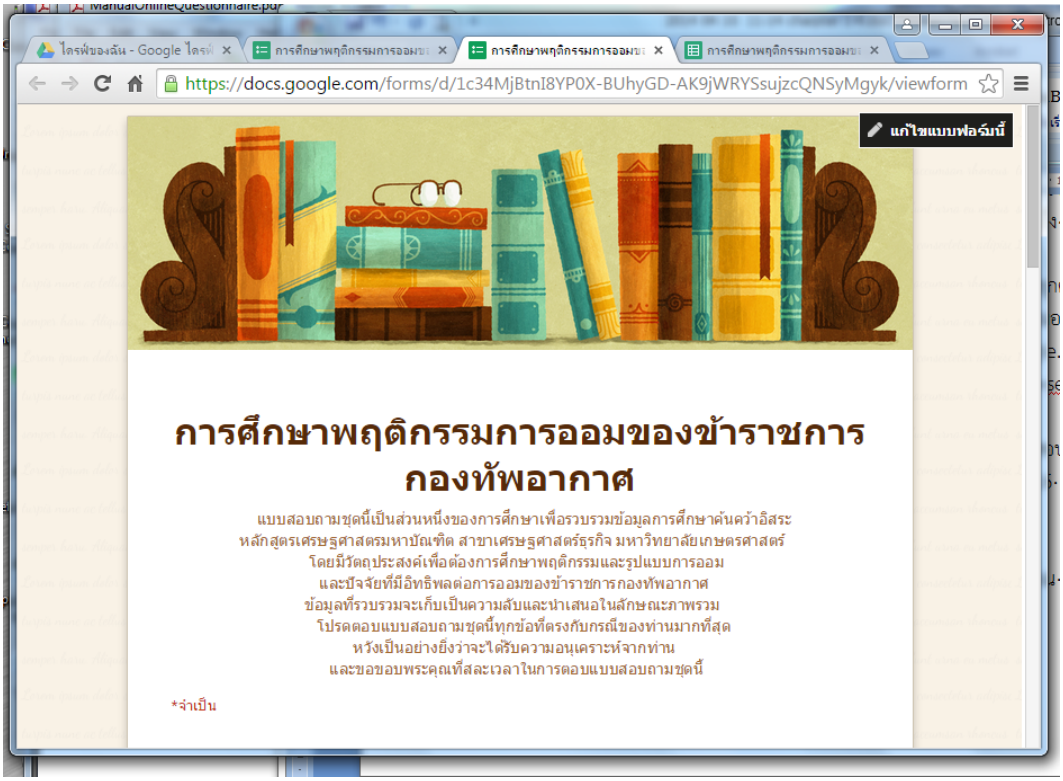

ภาพที่ 3.1 แบบสอบถามออนไลน์ ด้วยโปรแกรมประยุกต์บนเว็บฟรี Google Document
ที่มา: https://docs.google.com/forms/d/1 c3 4 MjBtnI8 YP0 X-BUhyGD-AK9 jWRYSsujzc QNSyMgyk/viewform

2.4.2.2 ส่งไปรษณีย์ สำหรับหน่วยที่ตั้งต่างจังหวัด เช่น กองบิน 2, กองบิน 21, กองบิน 23 และ โรงเรียนการบิน

2.4.2.3 ส่งการเชื่อมโยง (link) แบบสอบถามออนไลน์ ผ่านระบบแอพพลิเคชั่น line, facebook และ E-mail ของตัวแทนติดต่อของหน่วยต่าง ๆ ซึ่งวิธีนี้ใช้ได้ทั้งหน่วยในที่ตั้งดอนเมืองและต่างจังหวัด

ตารางที่ 3.5 สัดส่วนตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงาน วิธีการแจกจ่าย และผู้ติดต่อ

หน่วยงาน	ประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	เอกสาร/ไปรษณีย์	Online	จำนวนตอบ	ผู้ติดต่อ / ผู้แจกจ่าย
1. กองทัพอากาศ (กองบัญชาการ)							
กองบัญชาการ	420	87.32	7	2	6	8	พ.อ.ต.คัมภีร์ รักษ์ไทย
ศูนย์การสงครามทางอากาศ	23	4.78	-			-	
สำนักงานพัฒนาระบบราชการกองทัพอากาศ	38	7.90	1		1	1	แจกด้วยตนเอง
	481	**100.00**	**8**	**2**	**7**	**9**	
2. ส่วนบัญชาการ							
สำนักงานเลขานุการกองทัพอากาศ	65	2.58	1		1	1	แจกด้วยตนเอง
กรมการเงินทหารอากาศ	219	8.68	3	2	3	5	แจกด้วยตนเอง
กรมส่งกำลังบำรุงทหารอากาศ	287	11.38	4		5	5	ร.ท.หญิง พัชราพรรณ บุญเฉลิม
กรมกำลังพลทหารอากาศ	331	13.12	5		5	5	ร.อ.พลภัทร สุขวรัตน์
กรมกิจการพลเรือนทหารอากาศ	202	8.01	3	4	-	4	ร.อ.หญิง อรพิม ภักดีสงคราม
กรมข่าวทหารอากาศ	360	14.27	5	10	-	10	น.ท.เพชร ครองศิลป์
กรมจเรทหารอากาศ	84	3.33	2		2	2	แจกด้วยตนเอง
กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ	117	4.64	2		2	2	น.ต.นราธิป วงศ์สง่า
กรมยุทธการทหารอากาศ	242	9.59	4	4	6	10	ร.อ.หญิง อรพิม ภักดีสงคราม
สำนักงานตรวจสอบภายในทหารอากาศ	119	4.72	2	2	2	4	แจกด้วยตนเอง
สำนักงานพระธรรมนูญทหารอากาศ	59	2.34	1		1	1	ร.ท.หญิง กมลชนก ปานเฟือง
สำนักงานนิรภัยทหารอากาศ	91	3.61	2	4	-	4	น.ท.สมเดช หาญพล
กรมสารบรรณทหารอากาศ	170	6.74	3		5	5	ร.อ.หญิง อริศา พีรชยา
สำนักงานปลัดบัญชีทหารอากาศ	177	7.02	3		4	4	ร.ต.รักพงศ์ ภักดี
	2,523	**100.00**	**36**	**26**	**36**	**62**	
3. ส่วนกำลังรบ							
กรมควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ	1,289	9.70	19	20	-	20	ร.อ.หญิง อริศา พีรชยา
ศูนย์ควบคุมการปฏิบัติทางอากาศ	87	0.65	1		1	1	แจกด้วยตนเอง
- สถานีรายงาน 6 (พิษณุโลก)	28	0.21	-		-	-	
- สถานีรายงานอุบลราชธานี	40	0.30	1		1	1	แจกด้วยตนเอง

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

หน่วยงาน	ประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	เอกสาร/ไปรษณีย์	Online	จำนวนตอบ	ผู้ติดต่อ / ผู้แจกจ่าย
- สถานีรายงาน 5 (อุดรธานี)	30	0.23	**1**		1	**1**	แจกด้วยตนเอง
หน่วยบัญชาการอากาศโยธิน	1,743	13.11	**26**	26	-	**26**	น.อ.ครรชิต ทองเจริญสุข
โรงเรียนการบิน	692	5.21	**10**	2	8	**10**	ร.ท.มานะ จุ่นแพ
- รร.การบิน (ศิษย์การบิน)	68	0.51	**1**		1	**1**	ร.ต.หญิง ปัทวรรณ อุไรงาม
กองบิน 1	1,159	8.72	**17**	3	14	**17**	ร.อ.อรรถกร สุวรรณปุระ
กองบิน 2	1,111	8.36	**17**	18	-	**18**	ร.ท.ชูชาติ น้ำค้าง
กองบิน 4	1,249	9.40	**19**		20	**20**	ร.ต.หญิง วรวลัญ งามวงศ์วัฒน์
กองบิน 5	596	4.48	**9**		10	**10**	น.ท.รุ่งเรือง สงวนพงศ์
กองบิน 6	873	6.57	**13**	15	-	**15**	ร.ท.นิสิต พงษ์ปิยะจินดา
กองบิน 7	786	5.91	**12**		12	**12**	จ.ท.หญิง เบญจมาศ สมกานดา
กองบิน 21	796	5.99	**12**	15	-	**15**	ร.ท.สมนึก ประดับศรี
กองบิน 23	767	5.77	**11**	15	-	**15**	ร.ท.จักรพงศ์ เขียวอ่อน
กองบิน 41	762	5.73	**11**		12	**12**	พ.อ.อ.หญิง มัจศิมา ชนะวัฒน์
กองบิน 46	747	5.62	**11**		12	**12**	ร.ต.หญิง วรวลัญ งามวงศ์วัฒน์
กองบิน 56	469	3.53	**7**	12	-	**12**	น.ต.กมล รอดยอด
	13,292	**100.00**	**198**	**126**	**92**	**218**	
4. ส่วนส่งกำลังบำรุง							
กรมช่างอากาศ	1,178	15.06	**17**	20	-	**20**	ร.ท.บัญชา สมบูรณ์
- กองซ่อมอากาศยาน 1	149	1.90	**2**		3	**3**	แจกด้วยตนเอง
- กองซ่อมอากาศยาน 2	187	2.39	**3**		3	**3**	แจกด้วยตนเอง
กรมขนส่งทหารอากาศ	821	10.49	**12**	34	-	**34**	จ.อ.นนท์ปวิธ เพิ่มพิบูลย์
กรมช่างโยธาทหารอากาศ	1,031	13.18	**15**	21	-	**21**	น.ท.เพชร ครองศิลป์
กรมพลาธิการทหารอากาศ	490	6.26	**7**	13	-	**13**	น.ท.วิโรจน์ ดอกพุฒิ
กรมแพทย์ทหารอากาศ	789	10.08	**12**	15		**15**	ร.ท.ชัยวิตย์ ชูใจ
- รพ.ภูมิพลอดุลยเดช พอ.	913	11.67	**14**		20	**20**	ร.ท.ชัยวิตย์ ชูใจ
- รพ.จันทรุเบกษา พอ.	306	3.91	**5**	9		**9**	ร.ท.ชัยวิตย์ ชูใจ

ตารางที่ 3.5 (ต่อ)

หน่วยงาน	ประชากร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง	เอกสาร/ไปรษณีย์	Online	จำนวนตอบ	ผู้ติดต่อ / ผู้แจกจ่าย
กรมสรรพาวุธทหารอากาศ	871	11.13	**13**	15	-	**15**	น.ท.เพชร ครองศิลป์
กรมสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ทหาร	1,089	13.92	**16**	20	-	**20**	ร.อ.หญิง กฤตชยา ทรงบัณฑิตย
	7,824	100.00	**116**	146	26	**173**	
5. ส่วนการศึกษา							
กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ	849	68.91	**13**	8	15	**23**	น.อ.วิทยา บุญล้อม
โรงเรียนนายเรืออากาศ	383	31.09	**6**	10	-	**10**	น.ท.เพชร ครองศิลป์
	1,232	100.00	**19**	18	15	**33**	
6. ส่วนกิจการพิเศษ							
ศูนย์วิจัยพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการบินและอวกาศ กองทัพอากาศ	219	14.34	**3**		3	**3**	ร.ท.หญิง กมลชนก ปานเฟือง
กรมสวัสดิการทหารอากาศ	345	22.59	**5**	8	-	**8**	จ.ท.หญิง กิริตา ต่อดอก
สำนักงานผู้บังคับทหารอากาศดอนเมือง	323	21.15	**5**	10	-	**10**	ร.ท. ชัยวัฒน์ เพ็งศรี
- สห.ทอ.	477	31.24%	**7**	12	-	**12**	ร.ท. ชัยวัฒน์ เพ็งศรี
สถาบันเวชศาสตร์การบินกองทัพอากาศ	163	10.67	**3**	6	-	**6**	พ.อ.อ.อริญชย์ พุทธานุ
	1,527	100.00	**23**	36	3	**39**	
Grand Total	**26,879**		**400**	**355**	**179**	**534**	

ที่มา: คำนวณโดยใช้ข้อมูลจาก RTAF Payroll Web Service (2558)

2.4.3 ระยะเวลาในการเก็บรวมรวบแบบสอบถาม

ประมาณ 4 สัปดาห์ คือ ตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 ถึง วันที่ 23 มีนาคม 2558

2.4.4 การตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

2.4.4.1 แบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับทั้งหมดจำนวน 534 ชุด แบ่งเป็นแบบสอบถามที่แจกเป็นเอกสารทั้งด้วยตนเองและทางไปรษณีย์จำนวน 355 ชุด แบบสอบถามที่ตอบผ่านระบบออนไลน์จำนวน 179 ชุด

2.4.4.2 แบบสอบถามที่แจกเป็นเอกสาร เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จะดำเนินการตรวจสอบคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วจึงนำมากรอกข้อมูลผ่านแบบฟอร์มออนไลน์ของ Google Document

2.4.4.3 แบบสอบถามที่ตอบผ่านระบบออนไลน์ สามารถใช้งานได้ทันที

2.4.4.4 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รวบรวมทั้งหมด ด้านความครบถ้วน ถูกต้อง และคัดเลือกแบบสอบถามตามสัดส่วนด้านเพศ ชั้นยศ และหน่วยงานย่อยตามที่กำหนด หากผู้ตอบแบบสอบถามคุณสมบัติเหมือนกันมีมากกว่าจำนวนที่ต้องการ จะคัดเลือกจากเกณฑ์ดังนี้

1) เลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่มีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะก่อน

2) หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีข้อเสนอแนะ หรือผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณสมบัติเหมือนกันและมีข้อเสนอแนะมากกว่าจำนวนที่ต้องการ จะเลือกข้อมูลเรียงตามลำดับก่อน-หลัง ของการตอบแบบสอบถาม

2.4.5 การลงรหัสข้อมูล

โดยจัดสร้างคู่มือการลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลคำตอบจากแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและตรวจสอบแล้วจำนวน 400 ชุด บันทึกและส่งออกเอกสารสเปรดชีตจากระบบ Google Document ให้อยู่ในรูปแบบไฟล์ Microsoft Excel แล้วนำมาแปลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส เพื่อให้ข้อมูลอยู่ในรูปแบบของตัวเลขและตัวอักษรย่อ จากนั้นนำไปวิเคราะห์หาค่าสถิติที่เกี่ยวข้องต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ได้แก่ รูปแบบของการออม วัตถุประสงค์ของการออม วิธีการออม ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจออม จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน ลักษณะการออม และความถี่ในการออมเงิน ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ

2. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 3 นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ระดับอิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยใช้มาตรวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีการประมาณค่าดังนี้

ระดับอิทธิพล คะแนน

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.51 – 5.00	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระดับมาก
2.51 – 3.50	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระดับน้อย
1.00 – 1.50	ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการออมในระดับน้อยที่สุด

3. ในการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถามในส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ 3 ส่วน ดังนี้

3.1 การนำเสนอปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นยศ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน รายจ่ายรวมต่อเดือน และการมีหนี้สิน ใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนข้อมูลที่เก็บได้} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่าง}}$$

3.2 การวิเคราะห์พฤติกรรมและรูปแบบการออม ใช้วิธีวิเคราะห์ตามข้อ 3.1

3.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ใช้ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทำการทดสอบโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ทดสอบระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

4. ส่วนที่ 4 เป็นลักษณะข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออม

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานของการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยแบ่งได้เป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรม และรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรม และรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถสรุปปัจจัยส่วนบุคคล (ตารางที่ 4.1) ได้ดังนี้

ระดับชั้นยศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนายทหารชั้นประทวน ระดับชั้นยศระหว่าง พ.อ.ต. ถึง พ.อ.อ. มากที่สุด ร้อยละ 37.00 รองลงมามีระดับชั้นยศระหว่าง จ.ต. ถึง จ.อ. คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ระดับชั้นยศระหว่าง ร.ต. ถึง ร.อ. มากที่สุด ร้อยละ 18.00 รองลงมาคือระดับชั้นยศระหว่าง น.ต. ถึง น.ท. และระดับชั้นยศ น.อ. ขึ้นไป มีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 7.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

หน่วยต้นสังกัด ร้อยละ 49.50 ของกลุ่มตัวอย่างสังกัดส่วนกำลังรบ ซึ่งเป็นส่วนงานหลักของกองทัพอากาศ ร้อยละ 29.00 สังกัดส่วนส่งกำลังบำรุง มีกลุ่มตัวอย่างเพียงส่วนน้อยที่สังกัดส่วนบัญชาการ ส่วนกิจการพิเศษ ส่วนการศึกษา และกองบัญชาการ คิดเป็นร้อยละ 9.00, 5.75, 4.75 และ 2.00 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 36.00 มีอายุ 30 ปี หรือน้อยกว่า ร้อยละ 26.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 40 ถึง 50 ปี และตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยลงมาตามลำดับ คือร้อยละ 20.25 และ 17.25 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

สถานภาพสมรส ร้อยละ 57.75 ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สมรสแล้ว ร้อยละ 37.25 มีสถานภาพโสด กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่มีสถานภาพหย่าและหม้าย คิดเป็นเพียงร้อยละ 3.50 และ 1.50 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา ร้อยละ 52.50 ของกลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 38.00 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีเพียงร้อยละ 9.50 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล (ผู้ที่ไม่มีรายได้) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกที่อยู่ในความดูแล 1 ถึง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมามีจำนวนสมาชิกที่อยู่ในอยู่ในความดูแล 3 ถึง 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าไม่มีสมาชิกในความดูแลมีเพียงร้อยละ 18.00 ส่วนตัวอย่างที่มีสมาชิกในความดูแลตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.75

รายได้ของครอบครัวรวมกันต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมกันต่อเดือนระหว่าง 10,000 ถึง 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมามีรายได้รวมกันต่อเดือนระหว่าง 20,001 ถึง 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.25 มีเพียงส่วนน้อยที่มีรายได้สูงมาก คือระหว่าง 40,001 ถึง 50,000 บาท ร้อยละ 5.00 และมากกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 9.50 และกลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยที่มีรายได้ต่ำมาก คือรายได้รวมกันต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.75 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ค่าใช้จ่ายของครอบครัวรวมกันต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายของครอบครัวรวมกันต่อเดือนในระดับใกล้เคียงกับระดับรายได้รวม คือระหว่าง 10,000 ถึง 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.00 และระหว่าง 20,001 ถึง 30,000 บาท ร้อยละ 22.00 ส่วนค่าใช้จ่ายรวมกันต่อเดือนในระดับสูงมาก คือระหว่าง 40,001 ถึง 50,000 บาท และมากกว่า 50,000 บาท มีแนวโน้มของระดับการใช้จ่ายน้อยกว่าอัตราร้อยละของรายได้ในระดับเดียวกัน ตรงข้ามกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้จ่ายต่ำมาก คือค่าใช้จ่ายรวมกันต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 18.50 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่ากลุ่มที่มีรายได้ในระดับเดียวกัน แสดงให้เห็นว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จ่ายอย่างประหยัด และกลุ่มที่มีรายได้สูงก็มีแนวโน้มที่จะมีเงินเหลือสำหรับการออมในรูปแบบต่าง ๆ

หนี้สิน ร้อยละ 82.25 ของกลุ่มตัวอย่างระบุว่ามีหนี้สิน มีเพียงร้อยละ 17.75 ที่ระบุว่าไม่มีหนี้สิน

จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มลดลงตามช่วงของเงินออมที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเงินออมต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 65.25 แล้วค่อย ๆ ลดลงเป็นร้อยละ 24.00, 7.25, 2.25 ,0.75 สำหรับกรณีมีเงินออมต่อเดือนตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป ตามลำดับ โดยเฉพาะตัวอย่างที่มีเงินออมต่อเดือนมากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป มีสัดส่วนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.50 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 4.1 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศและปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ชาย		หญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ระดับชั้นยศ						
จ.ต. - จ.อ.	88	25.21	12	23.53	100	25.00
พ.อ.ต. - พ.อ.อ.	142	40.69	6	11.76	148	37.00
ร.ต. - ร.อ.	56	16.05	16	31.37	72	18.00
น.ต. - น.ท.	40	11.46	12	23.53	52	13.00
น.อ. ขึ้นไป	23	6.59	5	9.80	28	7.00
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
หน่วยต้นสังกัด						
กองบัญชาการ	7	2.01	1	1.96	8	2.00
ส่วนบัญชาการ	27	7.74	9	17.65	36	9.00
ส่วนกำลังรบ	189	54.15	9	17.65	198	49.50
ส่วนส่งกำลังบำรุง	92	26.36	24	47.06	116	29.00
ส่วนการศึกษา	15	4.30	4	7.84	19	4.75
ส่วนกิจการพิเศษ	19	5.44	4	7.84	23	5.75
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ชาย		หญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
อายุ						
30 ปี หรือน้อยกว่า	91	26.07	15	29.41	106	26.50
31-40 ปี	126	36.10	18	35.29	144	36.00
41-50 ปี	73	20.92	8	15.69	81	20.25
51 ปีขึ้นไป	59	16.91	10	19.61	69	17.25
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
สถานภาพสมรส						
โสด	122	34.96	27	52.94	149	37.25
สมรส	212	60.74	19	37.25	231	57.75
หย่า	13	3.72	1	1.96	14	3.50
หม้าย	2	0.57	4	7.84	6	1.50
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
ระดับการศึกษา						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	145	41.55	7	13.73	152	38.00
ปริญญาตรี	178	51.00	32	62.75	210	52.50
สูงกว่าปริญญาตรี	26	7.45	12	23.53	38	9.50
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล						
ไม่มี	60	17.19	12	23.53	72	18.00
1 - 2 คน	182	52.15	26	50.98	208	52.00
3 - 4 คน	90	25.79	11	21.57	101	25.25
ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป	17	4.87	2	3.92	19	4.75
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ชาย		หญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
รายได้รวมต่อเดือน						
น้อยกว่า 10,000 บาท	18	5.16	1	1.96	19	4.75
10,001 - 20,000 บาท	146	41.83	21	41.18	167	41.75
20,001 - 30,000 บาท	87	24.93	14	27.45	101	25.25
30,001 - 40,000 บาท	48	13.75	7	13.73	55	13.75
40,001 - 50,000 บาท	18	5.16	2	3.92	20	5.00
มากกว่า 50,000 บาท	32	9.17	6	11.76	38	9.50
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน						
น้อยกว่า 10,000 บาท	63	18.05	11	21.57	74	18.50
10,001 - 20,000 บาท	163	46.70	25	49.02	188	47.00
20,001 - 30,000 บาท	78	22.35	10	19.61	88	22.00
30,001 - 40,000 บาท	26	7.45	3	5.88	29	7.25
40,001 - 50,000 บาท	13	3.72	1	1.96	14	3.50
มากกว่า 50,000 บาท	6	1.72	1	1.96	7	1.75
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00
หนี้สิน						
มี	293	83.95	36	70.59	329	82.25
ไม่มี	56	16.05	15	29.41	71	17.75
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ชาย		หญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน						
น้อยกว่า 5,000 บาท	231	66.19	30	58.82	261	65.25
5,001 - 10,000 บาท	81	23.21	15	29.41	96	24.00
10,001 - 20,000 บาท	26	7.45	3	5.88	29	7.25
20,001 - 30,000 บาท	7	2.01	2	3.92	9	2.25
30,001 - 40,000 บาท	3	0.86	-	0.00	3	0.75
มากกว่า 40,000 บาท	1	0.29	1	1.96	2	0.50
รวม	**349**	100.00	**51**	100.00	**400**	100.00

2. พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถแบ่งปัจจัยออกได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม ลักษณะการออม วิธีการในการออม ความถี่ในการออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม

ผลการศึกษาในแต่ละด้านสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 4.2)

2.1 สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

สาเหตุสำคัญของการออมส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน คิดเป็นร้อยละ 71.00 รองลงมาเลือกออมเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อใช้ยามเจ็บป่วย เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง และเพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา ในระดับใกล้เคียงกัน สำหรับการออมเงินเพื่อต้องการผลตอบแทนและเพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคลกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด

2.2 ลักษณะการออม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 59.00 และมีการกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน คิดเป็นร้อยละ 41.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2.3 วิธีการในการออม

กลุ่มตัวอย่างมีการจัดสรรเงินออมด้วยตนเองเปรียบเทียบกับการใช้วิธีการหักจากบัญชีเงินเดือน คิดเป็นร้อยละ 69.00 ต่อ 49.00 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด

2.4 ความถี่ในการออม

กลุ่มตัวอย่างออมเงินทุกเดือนมากที่สุดถึงร้อยละ 57.25 รองลงมาเลือกออมเงินในกลุ่มของการออมแล้วแต่โอกาส เมื่อมีเงินเหลือ หรือเมื่อมีรายได้

2.5 ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจออมด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 63.25 กลุ่มที่คู่สมรส/แฟนและพ่อ-แม่เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ในขณะที่บุตรมีส่วนสำคัญน้อยมาก

ตารางที่ 4.2 พฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมการออม	คน	ร้อยละ
สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม*		
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	243	60.75
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	284	71.00
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	178	44.50
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	207	51.75
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	179	44.75
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	88	22.00
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	172	43.00
เพื่อผลตอบแทนจากการออม (ต้องการดอกเบี้ย, เก็งกำไร)	100	25.00
ลักษณะการออม		
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	164	41.00
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	236	59.00
	400	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

พฤติกรรมการออม	คน	ร้อยละ
วิธีการในการออม*		
หักจากบัญชีเงินเดือน	196	49.00
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	276	69.00
อื่นๆ	2	0.50
ความถี่ในการออม*		
ออมทุกวัน	32	8.00
ออมทุกเดือน	229	57.25
ออมทันทีเมื่อมีรายได้	85	21.25
ออมเมื่อมีเงินเหลือ	142	35.50
ออมนาน ๆ ครั้ง	16	4.00
แล้วแต่โอกาส	150	37.50
อื่นๆ	3	0.75
ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม		
ตัวเอง	253	63.25
พ่อ-แม่	44	11.00
คู่สมรส/แฟน	79	19.75
บุตร	21	5.25
อื่นๆ	3	0.75
	400	100.00

หมายเหตุ: * ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=400)

3. รูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษารูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่างจากประเภทของเงินออมเป็น 9 แบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่างๆ ในสถาบันการเงินถึงร้อยละ 66.25 รองลงมาอยู่ในกลุ่มของการเก็บสะสมในรูปเงินสด ซื้อสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต การลงทุนในรูปของทองคำ หุ้น กองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลยังได้รับความนิยมเป็นจำนวนน้อย

ตารางที่ 4.3 รูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	คน	ร้อยละ
เก็บสะสมในรูปเงินสด	197	49.25
บัญชีเงินฝากประเภทต่างๆ ในสถาบันการเงิน	265	66.25
ซื้อสังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์	174	43.50
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	110	27.50
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	78	19.50
กรมธรรม์ประกันชีวิต	134	33.50
ลงทุนในรูปของหุ้น	49	12.25
ลงทุนในกองทุนประเภทต่างๆ และพันธบัตรรัฐบาล	18	4.50
ทองคำ	71	17.75

หมายเหตุ: รูปแบบการออมตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=400)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมในภาพรวมแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ 2 ปัจจัยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปริมาณของรายจ่าย มีคะแนนเฉลี่ย 3.8825 และปริมาณของรายได้ มีคะแนนเฉลี่ย 3.8475 โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญปัจจัยที่เหลือในระดับปานกลางทั้งหมด คือปัจจัยในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทน ดอกเบี้ย ความปลอดภัยในการออม และให้ความสำคัญปัจจัยในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการออมและการช่วยลดหย่อนภาษีมีอิทธิพลน้อยที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.9825 และ 2.9400 ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออม ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สรุประดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออม	$\overline{x}$	S.D.	ระดับความสำคัญ	อันดับ
ปริมาณของรายได้	3.8475	1.0280	มาก	2
ปริมาณของรายจ่าย	3.8825	0.9087	มาก	1
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค	3.4225	0.8519	ปานกลาง	4
อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (สถาบันการเงิน)	3.0325	1.0020	ปานกลาง	8
ความปลอดภัยในการออม	3.3900	0.9645	ปานกลาง	5
อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ (การลงทุนรูปแบบอื่น)	3.2175	0.9862	ปานกลาง	6
ระยะเวลาในการรับผลตอบแทน	3.1650	1.0200	ปานกลาง	7
การช่วยลดหย่อนภาษี	2.9400	1.0291	ปานกลาง	10
กิจกรรมส่งเสริมการออม	2.9825	0.9216	ปานกลาง	9
การวางแผนทางการเงิน	3.5025	0.9366	ปานกลาง	3

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลใน 8 ด้าน ด้วยเครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 แต่เนื่องจากข้อมูลที่ทำการสำรวจบางส่วนมีการกระจายมาก จึงมีการจัดกลุ่มข้อมูลใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลทางสถิติมาทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การปรับปรุงการจัดกลุ่มข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลสำรวจ			**ข้อมูลปรับปรุง**	
	จำนวน	**ร้อยละ**		**จำนวน**	**ร้อยละ**
สถานภาพสมรส					
โสด	149	37.25	โสด	149	37.25
สมรส	231	57.75	สมรส	231	57.75
หย่า	14	3.50	หย่า/หม้าย	20	5.00
หม้าย	6	1.50			
	400	100.00		**400**	100.00
รายได้รวมต่อเดือน					
น้อยกว่า 10,000 บาท	19	4.75	น้อยกว่า 10,000 บาท	19	4.75
10,001-20,000 บาท	167	41.75	10,001-20,000 บาท	167	41.75
20,001-30,000 บาท	101	25.25	20,001-30,000 บาท	101	25.25
30,001-40,000 บาท	55	13.75	30,001-40,000 บาท	55	13.75
40,001-50,000 บาท	20	5.00	มากกว่า 40,000 บาท	58	14.50
มากกว่า 50,000 บาท	38	9.50			
	400	100.00		**400**	100.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

	ข้อมูลสำรวจ			ข้อมูลปรับปรุง	
	จำนวน	**ร้อยละ**		**จำนวน**	**ร้อยละ**
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					
น้อยกว่า 10,000 บาท	74	18.50	น้อยกว่า 10,000 บาท	74	18.50
10,000-20,000 บาท	188	47.00	10,000-20,000 บาท	188	47.00
20,001-30,000 บาท	88	22.00	20,001-30,000 บาท	88	22.00
30,001-40,000 บาท	29	7.25	30,001-40,000 บาท	29	7.25
40,001-50,000 บาท	14	3.50	มากกว่า 40,000 บาท	21	5.25
มากกว่า 50,000 บาท	7	1.75			
	400	100.00		**400**	100.00
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน					
น้อยกว่า 5,000 บาท	261	65.25	น้อยกว่า 5,000 บาท	261	65.25
5000-10,000 บาท	96	24.00	5000-10,000 บาท	96	24.00
10,001-20,000 บาท	29	7.25	มากกว่า 20,000 บาท	43	10.75
20,001-30,000 บาท	9	2.25			
30,001-40,000 บาท	3	0.75			
มากกว่า 40,000 บาท	2	0.50			
	400	100.00		**400**	100.00

จากการจัดกลุ่มข้อมูลใหม่ นำข้อมูลมาทดสอบได้ข้อสรุปในแต่ละด้านดังแสดงได้ดังตารางที่ 4.6 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ระดับชั้นยศ มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม ลักษณะการออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนวิธีการในการออมและความถี่ในการออมไม่มีความสัมพันธ์กับระดับชั้นยศของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนลักษณะการออม วิธีการในการออม และความถี่ในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.6 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมการออม				
	สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม	ลักษณะการออม	วิธีการในการออม	ความถี่ในการออม	ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม
ระดับชั้นยศ	✓	✓	×	×	✓
สถานภาพสมรส	✓	×	×	×	✓
ระดับการศึกษา	×	✓	×	×	×
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	✓	×	×	×	✓
รายได้รวมต่อเดือน	✓	×	×	×	✓
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	✓	×	×	×	✓
หนี้สิน	×	✓	×	✓	✓
จำนวนเงินออมต่อเดือน	×	✓	×	×	×

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
× หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออมเพียงอย่างเดียว รูปแบบการออม สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม วิธีการในการออม ความถี่ในการออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนลักษณะการออม วิธีการในการออม และความถี่ในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนลักษณะการออม ความถี่ในการออม และวิธีการในการออมไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้รวมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนลักษณะการออม วิธีการในการออม และความถี่ในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

หนี้สิน มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออม ความถี่ในการออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ส่วนรูปแบบการออม สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม และวิธีการในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนเงินออมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับและลักษณะการออม ส่วนสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม วิธีการในการออม ความถี่ในการออม และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินออมต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับรายละเอียดผลการทดสอบความสำคัญในแต่ละด้านของพฤติกรรมการออม มีดังนี้

1. สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออมด้วยเครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน และค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม ในขณะที่ระดับการศึกษา หนี้สิน และจำนวนเงินที่ออมต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	43.90	28.00	0.05
สถานภาพสมรส	55.63	14.00	0.05
ระดับการศึกษา	20.65	14.00	-
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	56.22	21.00	0.05
รายได้รวมต่อเดือน	52.82	28.00	0.05
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	52.70	28.00	0.05
หนี้สิน	5.73	7.00	-
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	14.49	14.00	-

ปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม สรุปได้ดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด กลุ่มที่ชั้นยศน้อยมีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ในขณะที่กลุ่มที่มีชั้นยศสูงมีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง กลุ่มที่อยู่ในช่วงสร้างครอบครัวคือระดับชั้นพันจ่าและชั้นนาวาอากาศนิยมออมเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเองอีกเหตุผลหนึ่ง ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 1

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับรูปแบบการออมกลุ่มตัวอย่าง พบว่า แม้กลุ่มตัวอย่างออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด แต่กลุ่มตัวอย่างที่โสดมีแนวโน้มออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการและเป็นหลักประกันความมั่นคง กลุ่มที่มีสถานภาพสมรสนิยมออมเงินเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเองและเป็นหลักประกันความมั่นคง ในขณะที่กลุ่มหย่า/หม้ายนิยมออมเงินเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเองและนิยมออมเงินเพื่อใช้จ่ายซื้อสิ่งของที่ต้องการด้วย ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 2

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีคนในความดูแลจะนิยมออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการมากที่สุด ในขณะกลุ่มตัวอย่างที่มีคนในความดูแลมีแนวโน้มออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินและเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 4

1.4 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อย (น้อยกว่า 20,000 บาท) นิยมออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการมากที่สุด รองลงมาคือใช้จ่ายยามฉุกเฉิน แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป นิยมออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินและเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 5

1.5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายน้อย (น้อยกว่า 20,000 บาท) จะออมเงินเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉินและเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนสูง (ตั้งแต่ 30,001 บาท ขึ้นไป) นิยมออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงและเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง ทั้งนี้กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนสูงมา (มากกว่า 40,000 บาท) ยังนิยมออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 6

2. ลักษณะการออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา หนี้สิน และจำนวนเงินออมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยสถานภาพสมรส จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน และค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง สรุปได้ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นยศจ่าอากาศและนาวาอากาศไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ระดับชั้นยศ ร.ต. ถึง ร.อ. และ น.อ. ขึ้นไป นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 9

ตารางที่ 4.8 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	18.40	4.00	0.05
สถานภาพสมรส	4.18	2.00	-
ระดับการศึกษา	22.37	2.00	0.05
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	1.78	3.00	-
รายได้รวมต่อเดือน	5.83	4.00	-
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	8.88	4.00	-
หนี้สิน	20.19	1.00	0.05
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	16.50	2.00	0.05

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรีไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ส่วนกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 11

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินจะไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สินจะนิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 15

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินออมต่อเดือนน้อย (น้อยกว่า 5,000 บาท) จะไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนเงินออมต่อเดือนสูง (ตั้งแต่ 5,000 บาท ขึ้นไป) นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 16

3. วิธีการในการออม

เนื่องจากข้อมูลวิธีการอื่น ๆ ในการออมที่ทำการสำรวจมีความถี่ของข้อมูลน้อยมาก เพียงร้อยละ 0.50 จึงไม่นำข้อมูลมารวมคำนวณ เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขในการใช้ข้อมูลทางสถิติมาทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การปรับปรุงข้อมูลวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลสำรวจ			ข้อมูลปรับปรุง		
	จำนวน	**ร้อยละ**		**จำนวน**	**ร้อยละ**
หักจากบัญชีเงินเดือน	196	49.00	หักจากบัญชีเงินเดือน	196	49.00
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	276	69.00	จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	276	69.00
อื่นๆ	2	0.50			

หมายเหตุ: เป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=400)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการในการออมกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	5.80	4.00	-
สถานภาพสมรส	1.06	2.00	-
ระดับการศึกษา	1.61	2.00	-
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	1.80	3.00	-
รายได้รวมต่อเดือน	6.77	4.00	-
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	2.72	4.00	-
หนี้สิน	0.81	1.00	-
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	4.21	4.00	-

4. ความถี่ในการออม

เนื่องจากตัวเลือกสำหรับข้อมูลความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงมีการจัดกลุ่มของข้อมูลใหม่ เพื่อให้สะดวกในการวิเคราะห์ผลจากการทดสอบสมมติฐาน ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การปรับปรุงข้อมูลความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

	ข้อมูลสำรวจ			ข้อมูลปรับปรุง	
	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
ออมทุกวัน	32	8.00	ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	261	65.25
ออมทุกเดือน	229	57.25			
ออมทันทีเมื่อมีรายได้	85	21.25	ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	227	56.75
ออมเมื่อมีเงินเหลือ	142	35.50			
ออมนานๆ ครั้ง	16	4.00	แล้วแต่โอกาส	169	42.25
แล้วแต่โอกาส	150	37.50			
อื่นๆ	3	0.75			

หมายเหตุ: เป็นคำถามที่ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ และคำนวณค่าร้อยละจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (n=400)

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านหนี้สิน เป็นเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.12

สรุปปัจจัยส่วนบุคคลเพียงปัจจัยเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง คือหนี้สิน การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับความถี่ในออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินนิยมออมเงินแบบออมเป็นประจำ (ทุกวันหรือทุกเดือน) ในระดับใกล้เคียงกับการออมเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สินนิยมออมเงินแบบออมเป็นประจำถึงร้อยละ 55.96 ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 31

ตารางที่ 4.12 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	10.82	24.00	-
สถานภาพสมรส	1.70	18.00	-
ระดับการศึกษา	4.44	12.00	-
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	1.32	18.00	-
รายได้รวมต่อเดือน	7.74	30.00	-
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	17.59	30.00	-
หนี้สิน	15.74	6.00	0.05
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	8.42	30.00	-

5. ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน และหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยระดับการศึกษาและจำนวนเงินออมต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	29.02	12.00	0.05
สถานภาพสมรส	78.34	6.00	0.05
ระดับการศึกษา	6.76	6.00	-
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	20.55	9.00	0.05
รายได้รวมต่อเดือน	71.74	9.00	0.05
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	23.33	9.00	0.05
หนี้สิน	7.94	3.00	0.05
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	7.81	6.00	-

สรุปปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะที่มีความสัมพันธ์กับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า แม้กลุ่มตัวอย่างจะตัดสินใจออมเงินด้วยตัวเองมากที่สุด แต่ระดับชั้นยศ จ.ต. ถึง จ.อ. ให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ในขณะที่ระดับชั้นสูงขึ้นไปมีคู่สมรสหรือแฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 33

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สถานภาพโสดจะให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ขณะที่สถานภาพสมรสมีคู่สมรส/แฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ซึ่งสอดคล้องกับระดับชั้นยศที่ระดับชั้นยศน้อยมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับพ่อแม่มากกว่าคู่สมรส/แฟน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 34

5.3 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นอกจากการตัดสินใจออมเงินด้วยตัวเองแล้ว กลุ่มคนที่ไม่มีคนในความดูแลจะมี พ่อ-แม่ เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ซึ่งร้อยละของการให้ความสำคัญกับพ่อ-แม่ จะลดลงตามช่วงของจำนวนคนในความดูแล กลุ่มคนที่มีคนในความดูแลมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับคู่สมรส/แฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมมากกว่า ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 36

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท ให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ และคู่สมรส/แฟนในระดับใกล้เคียงกัน แต่เมื่อรายได้มากขึ้น คู่สมรส/แฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมในระดับที่สูงกว่า ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 37

5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 20,000 บาท ให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ มากกว่าคู่สมรส/แฟน แต่เมื่อค่าใช้จ่ายมากขึ้น คู่สมรส/แฟนจะมีอิทธิพลในการตัดสินใจออมในระดับที่สูงกว่า ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 38

5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นอกจากจะตัดสินใจออมเงินด้วยตัวเองแล้ว กลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินมีคู่สมรส/แฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สินให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ และคู่สมรส/แฟนในระดับใกล้เคียงกัน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 39

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดการทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลใน 8 ด้าน โดยใช้เครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากการทดสอบ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน และจำนวนเงินที่ออมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และหนี้สิน ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 สรุปผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	รูปแบบการออม
ระดับชั้นยศ	✓
สถานภาพสมรส	×
ระดับการศึกษา	×
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	✓
รายได้รวมต่อเดือน	✓
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	✓
หนี้สิน	×
จำนวนเงินออมต่อเดือน	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
× หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละด้าน ดังแสดงในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล	χ^2	d.f.	Sig
ระดับชั้นยศ	82.49	32.00	0.05
สถานภาพสมรส	25.35	16.00	-
ระดับการศึกษา	21.15	16.00	-
จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล	42.38	24.00	0.05
รายได้รวมต่อเดือน	97.12	32.00	0.05
ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน	72.63	32.00	0.05
หนี้สิน	10.77	8.00	-
จำนวนเงินที่ออมต่อเดือน	70.92	16.00	0.05

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลเฉพาะที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการออม สรุปได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับรูปแบบการออมกลุ่มตัวอย่าง พบว่า โดยกลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด ขณะที่ชั้นยศจ่าอากาศนิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดในระดับที่ใกล้เคียงกัน ชั้นยศพันจ่านิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดในระดับใกล้เคียงกับการซื้อสังหาริมทรัพย์ ระดับชั้นเรืออากาศขึ้นไปเริ่มนิยมซื้ออสังหาริมทรัพย์และเริ่มมีการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตมากขึ้นที่ระดับชั้นยศนาวาอากาศขึ้นไป ดังแสดงในตารางผนวกที่ ค 1

2. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มที่ไม่มีคนในความดูแลจะออมเงินในรูปเงินสดมากที่สุด แล้วค่อย ๆ ลดลงตามจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล โดยหันไปออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินแทน นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีคนที่อยู่ในความดูแลยังนิยมซื้อสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิตมากขึ้น ดังแสดงในตารางผนวกที่ ข 4

3. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อย (น้อยกว่า 10,000 บาท) นิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดมากที่สุด แล้วค่อย ๆ ลดลงตามระดับรายได้ กลุ่มที่มีรายได้มากขึ้นจะออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด นอกจากนี้ ช่วงรายได้ 10,001 – 20,000 บาท นิยมซื้อสังหาริมทรัพย์ ช่วงรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ความนิยมจะกระจายไปในรูปแบบซื้ออสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิตอีกด้วย ดังแสดงในตารางผนวกที่ ค 5

4. ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีความสัมพันธ์ในรูปแบบที่ใกล้เคียงกับรายได้ คือกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยนิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากขึ้นจะออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน และยังกระจายไปในรูปแบบซื้ออสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิต และกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 10,001 – 20,001 บาท ยังนิยมออมด้วยทองคำในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังแสดงในตารางผนวกที่ ค 6

5. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับรูปแบบการออมกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน และจะกระจายการออมไปในแบบอื่น ๆ เมื่อมีเงินออมมากขึ้น กลุ่มที่มีเงินออมมากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน มีร้อยละของการออมในแต่ละรูปแบบใกล้เคียงกันมากที่สุด ดังแสดงในตารางผนวกที่ ค 8

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ได้ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 39 ราย จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 400 ราย สามารถสรุปแยกเป็นประเด็นในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. ด้านพฤติกรรมการออม

กลุ่มตัวอย่างตระหนักถึงสถานการณ์ปัจจุบัน ค่าครองชีพจะมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่รายรับไม่ได้เพิ่มตาม ข้าราชการจึงควรประมาณการรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และวางแผนการใช้จ่ายในอนาคต เพื่อเตรียมพร้อมรับความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการออมขึ้นอยู่กับความคำนึงถึงผลดีและประโยชน์ต่อตนเองของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมการออมและรูปแบบการใช้เงิน

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการออม คือ ต้องเป็นคนที่มีวินัยด้านการเงิน รู้จักประมาณการใช้จ่ายของตนเอง อยู่กับรายได้ในปัจจุบัน การจัดการระบบการใช้จ่าย ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น ลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย และใช้จ่ายให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด การหารายได้ให้มากกว่ารายจ่าย จัดทำงบประมาณรับจ่าย จัดสรรเงินออมเป็นสัดส่วนกับรายได้ ไม่ก่อหนี้หรือคาดหวังกับเงินในอนาคตหรือเงินที่ยังไม่เกิดขึ้น ตั้งเป้าหมายการออมให้ชัดเจน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังเห็นว่าการออมเป็นการวางแผนอนาคตที่ดี ควรออมให้เกิดความเคยชินจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต แต่ต้องไม่ทำให้ปัจจุบันอยู่อย่างลำบาก และใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านรูปแบบการออม

กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะการเก็บออมโดย เก็บสะสมเงินทอนประเภทของเหรียญหรือธนบัตรย่อยจากการซื้อสินค้า เก็บจากรายได้พิเศษนอกจากเงินเดือน เปลี่ยนไปอยู่ในรูปทรัพย์สิน การออมภาคบังคับในรูปแบบของการกู้ยืม การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ประกันออมทรัพย์ กองทุน โดยคาดหวังผลตอบแทนและการลดหย่อนภาษี

3. ด้านการส่งเสริมของหน่วยงาน/สังคม

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า การสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม โดยตั้งอยู่ในความไม่ประมาทเพื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดีเป็นสิ่งสำคัญ ควรปลูกฝังวินัยทางการเงินและการออมตั้งแต่เด็ก ให้มีการส่งเสริมการออมทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ความรู้เกี่ยวกับการออมในทุกระดับการศึกษา รวมไปถึงหลักสูตรหลักทางทหาร เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักและเข้าใจถึงวิธีการและประโยชน์ของออมในรูปแบบต่าง ๆ ผู้บังคับบัญชาควรเป็นแบบอย่างที่ดี รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลในรูปของการลดหย่อนภาษี

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ และ 3) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมและรูปแบบการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ โดยศึกษาจากข้อมูลทั่วไป รายได้ การใช้จ่าย และปัจจัยหรือทัศนคติที่มีอิทธิพลต่อการออม การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาแบบสำรวจ ใช้การรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถาม โดยส่งแบบสอบถามดังกล่าวไปยังประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการกลาโหม สังกัดกองทัพอากาศ ระยะเวลาการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2558 ถึง วันที่ 23 มีนาคม 2558 ได้รับการตอบกลับคืนและมีข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น จำนวน 534 ชุด และคัดเลือกข้อมูลที่สมบูรณ์ ตรงตามสัดส่วนด้านเพศ ชั้นยศ และหน่วยงานย่อยที่คำนวณได้ จำนวน 400 ชุด จากนั้นจึงได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

สรุปผลการศึกษา

สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นนายทหารชั้นประทวน ระดับชั้นยศระหว่าง พ.อ.ต. ถึง พ.อ.อ. มากที่สุด ส่วนนายทหารชั้นสัญญาบัตร ระดับชั้นยศระหว่าง ร.ต. ถึง ร.อ. มากที่สุด ด้านหน่วยต้นสังกัด ร้อยละ 49.50 ของกลุ่มตัวอย่างสังกัดส่วนกำลังรบ ซึ่งเป็นส่วนงานหลักของกองทัพอากาศ มีอายุระหว่าง 31 ถึง 40 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีจำนวนสมาชิกที่อยู่ในความดูแล 1 ถึง 2 คน รายได้รวมกันต่อเดือนระหว่าง 10,000 ถึง 20,000 บาท มีเพียงส่วนน้อยที่มีรายได้สูงมาก คือ 40,001 บาทขึ้นไป ค่าใช้จ่ายของครอบครัวรวมกันต่อเดือนในระดับใกล้เคียงกับระดับรายได้รวม คือระหว่าง 10,000 ถึง 20,000 บาท มีหนี้สิน และส่วนใหญ่มีเงินออมต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท ถึงร้อยละ 65.25

ในด้านพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่าง สาเหตุสำคัญของการออมส่วนใหญ่ออมเพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ถึงร้อยละ 71.00 รองลงมาเลือกออมเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อใช้ยามเจ็บป่วย เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง และเพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา ในระดับใกล้เคียงกัน สำหรับการออมเงินเพื่อต้องการผลตอบแทนและเพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคลให้ความสำคัญน้อยที่สุด ส่วนใหญ่ตัดสินใจและจัดสรรเงินออมด้วยตนเอง ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน มีการออมเงินทุกเดือนมากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับคู่สมรส/แฟนและพ่อ-แม่เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

สำหรับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ข้าราชการกองทัพอากาศนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด รองลงมาอยู่ในกลุ่มของการเก็บสะสมในรูปเงินสด ซื้อสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต การลงทุนในรูปของทองคำ หุ้น กองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาลยังได้รับความนิยมเป็นจำนวนน้อย

จากการศึกษาการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการออมในภาพรวมแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับ 2 ปัจจัยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปริมาณของรายจ่ายและปริมาณของรายได้ โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญปัจจัยที่เหลือในระดับปานกลางทั้งหมด คือ ปัจจัยในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับอัตราผลตอบแทน ดอกเบี้ย ความปลอดภัยในการออม และให้ความสำคัญปัจจัยในกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมส่งเสริมการออมและการช่วยลดหย่อนภาษีมีอิทธิพลน้อยที่สุด

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของกลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สรุปผลการทดสอบ ดังนี้

1. สาเหตุสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน และค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการออมเงินเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้จ่ายยามฉุกเฉินมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มที่ชั้นยศน้อยมี โสด ไม่มีคนในความดูแล และรายได้น้อย มีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ ในขณะที่กลุ่มที่มีชั้นยศสูงมีแนวโน้มในการออมเงินเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง กลุ่มที่อยู่ในช่วงสร้างครอบครัวคือระดับชั้นพันจ่าและชั้นนาวาอากาศและกลุ่มที่มีสถานภาพสมรสนิยมนิยมออมเพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง ทั้งนี้ กลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนสูงมากยังนิยมออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ยามชราอีกด้วย

2. ลักษณะการออม มีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคลในด้านระดับชั้นยศ ระดับการศึกษา หนี้สิน และจำนวนเงินออมต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นยศจ่าอากาศและนาวาอากาศ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า มีหนี้สิน และมีเงินออมต่อเดือนน้อย จะไม่นิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน ในขณะที่ระดับชั้นยศ ร.ต. ถึง ร.อ. และ น.อ. ขึ้นไป สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ไม่มีหนี้สิน และมีจำนวนเงินออมต่อเดือนสูง จะนิยมกำหนดวงเงินออมที่แน่นอน

3. วิธีการในการออม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

4. ความถี่ในการออม ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านหนี้สินเป็นเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีหนี้สินนิยมออมเงินแบบออมเป็นประจำ (ทุกวันหรือทุกเดือน) ในระดับใกล้เคียงกับการออมเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีหนี้สินนิยมออมเงินแบบออมเป็นประจำ

5. ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม มีความสัมพันธ์กับระดับชั้นยศ สถานภาพสมรส จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน และหนี้สิน โดยกลุ่มตัวอย่างตัดสินใจออมเงินด้วยตัวเองมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ระดับชั้นยศ จ.ต. ถึง จ.อ. สถานภาพโสด ไม่มีคนในความดูแล มีรายได้และค่าใช้จ่ายน้อย และไม่มีหนี้สิน จะให้ความสำคัญกับ พ่อ-แม่ เป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างระดับชั้นสูงขึ้นไป สถานภาพสมรส มีคนในความดูแล มีรายได้และค่าใช้จ่ายมาก และมีหนี้สิน จะมีคู่สมรสหรือแฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม นอกจากนี้ยังพบว่า ร้อยละของการให้ความสำคัญกับพ่อ-แม่ จะลดลงตามช่วงของจำนวนคนในความดูแล กลุ่มคนที่มีคนในความดูแลมีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับคู่สมรส/แฟนเป็นผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมมากกว่า

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่างด้วยเครื่องมือทางสถิติไคสแควร์ (Chi Square Test) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 พบว่า รูปแบบการออมมีความสัมพันธ์กับระดับชั้นยศ จำนวนคนที่อยู่ในความดูผลแล รายได้รวมต่อเดือน ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน และจำนวนเงินที่ออมต่อเดือน โดยกลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออมในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ระดับชั้นยศ ชั้นยศจ่าอากาศนิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดและบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินในระดับที่ใกล้เคียงกัน ชั้นยศพันจ่านิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดในระดับใกล้เคียงกับการซื้อสังหาริมทรัพย์ ระดับชั้นเรืออากาศขึ้นไปเริ่มนิยมซื้ออสังหาริมทรัพย์ และเริ่มมีการซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิตมากขึ้นที่ระดับชั้นยศนาวาอากาศขึ้นไป

2. จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล กลุ่มที่ไม่มีคนในความดูแลจะออมเงินในรูปเงินสดมากที่สุด แล้วค่อย ๆ ลดลงตามจำนวนคนที่อยู่ในความดูแล โดยหันไปออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินแทน นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างที่มีคนที่อยู่ในความดูแลยังนิยมซื้อสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิตมากขึ้น

3. รายได้รวมต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยนิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดมากที่สุด แล้วค่อย ๆ ลดลงตามระดับรายได้ กลุ่มที่มีรายได้มากขึ้นจะออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงินมากที่สุด นอกจากนี้ ช่วงรายได้ 10,001 – 20,000 บาท นิยมซื้อสังหาริมทรัพย์ ช่วงรายได้ 20,001 บาท ขึ้นไป ความนิยมจะกระจายไปในรูปแบบซื้ออสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิต

4. ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยนิยมเก็บสะสมในรูปเงินสดมากที่สุด กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมากขึ้นจะออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน และยังกระจายไปในรูปแบบซื้ออสังหาริมทรัพย์และกรมธรรม์ประกันชีวิต และกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง 10,001 – 20,001 บาท ยังนิยมออมด้วยทองคำในระดับที่ใกล้เคียงกัน

5. จำนวนเงินออมต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างนิยมออมเงินด้วยบัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน และจะกระจายการออมไปในแบบอื่น ๆ เมื่อมีเงินออมมากขึ้น กลุ่มที่มีเงินออมมากกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน มีร้อยละของการออมในแต่ละรูปแบบใกล้เคียงกันมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1.1 ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ข้าราชการกองทัพอากาศยังมีเงินออมต่อเดือนในระดับต่ำ สอดคล้องกับการให้ความสำคัญกับปัจจัยรายได้และค่าใช้จ่ายต่อเดือน ซึ่งอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทำให้เหลือเงินออมน้อย จึงควรหามาตรการลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย มาตรการกระตุ้นการออมให้เพิ่มขึ้น อาจด้วยโครงการของหน่วยงาน การสนับสนุนสิทธิประโยชน์ในการออม เพื่อจูงใจให้มีปริมาณการออมเงินมากขึ้น

1.2 ด้านพฤติกรรมการออม การมีหนี้สินสัมพันธ์กับลักษณะและความถี่ในการออม หนี้สินจึงเป็นอีกปัจจัยสำคัญที่ละส่งผลต่อเงินรายได้ที่เหลือออม ทั้งหน่วยงานและผู้บังคับบัญชาจึงควรดูแลกำลังพลในสังกัด ไม่ให้มีหนี้สินล้นพ้นตัวจนอาจกระทบต่อหน้าที่การงาน นอกจากนี้ยังพบว่า จำนวนคนในความดูแลมีผลต่อการให้ความสำคัญกับพ่อ – แม่ กล่าวคือ เมื่อคนในความดูแลเพิ่มขึ้น ร้อยละของการให้ความสำคัญกับพ่อ – แม่จะลดลง สะท้อนถึงภาระความรับผิดชอบที่มากขึ้น จึงควรส่งเสริมด้านการวางแผนครอบครัว และไม่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากเกินไป

1.3 ด้านรูปแบบการออม กลุ่มตัวอย่างยังมีรูปแบบการออมอื่นนอกเหนือจากเงินสดและเงินฝากธนาคารน้อย ความต้องการออมในระยะยาวยังต่ำ จึงควรมีการส่งเสริมความรู้ในด้านการออมและการลงทุนรูปแบบอื่น เช่น การซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต ประกันออมทรัพย์ กองทุน การคาดหวังผลตอบแทนจากการออม และการลดหย่อนภาษี

1.4 หน่วยงานและผู้บังคับบัญชาควรมีการส่งเสริมการออมทั้งทางตรงและทางอ้อม ให้ความรู้เกี่ยวกับการออมและการใช้จ่ายในหลักสูตรต่าง ๆ ทางทหาร เพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักและเข้าใจถึงวิธีการและประโยชน์การวางแผนการเงินในภาคครัวเรือน เพราะกำลังพลที่มีพื้นฐานในครอบครัวที่ดี ย่อมมีผลในการปฏิบัติราชการต่อไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ทราบแนวทางในการศึกษาต่อไปในอนาคตได้หลายแนวทาง สำหรับบุคคลที่ต้องการนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปทำการศึกษาเพิ่มเติม โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมและรูปแบบการออมของหน่วยขึ้นตรงอื่นในกระทรวงกลาโหม เช่น กองทัพบก กองทัพเรือ กองบัญชาการกองทัพไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในประเด็นของข้าราชการในหน่วยงานที่มีลักษณะคล้ายกัน และขึ้นตรงต่อกระทรวงเดียวกันจะมีพฤติกรรมและรูปแบบการออมเหมือนกันหรือไม่ หรือศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มลูกจ้าง หรือพนักงานราชการ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการลงทุนในรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากกลุ่มข้าราชการกองทัพอากาศมีระดับการออมน้อยและยังนิยมออมในรูปของเงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน หากมีการส่งเสริมการออมมากขึ้นย่อมมีช่องทางการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนที่มากขึ้น รวมทั้งด้านผลตอบแทนของการออมผลประโยชน์ในเรื่องของภาษี

2.3 การใช้แบบสอบถามออนไลน์ควบคู่ไปกับแบบสอบถามในรูปเอกสารแบบเดิม ซึ่งแบบสอบถามออนไลน์มีข้อดีคือ ไม่เปลืองทรัพยากร (กระดาษ ปากกา และดินสอ) สะดวกสามารถส่งไปให้ผู้รับตอบคำถามได้ทุกที่ที่มีสัญญาณอินเตอร์เน็ต และง่ายต่อการนำไปประมวลผล แต่มีข้อจำกัดคือกลุ่มตัวอย่างบางกลุ่มไม่สะดวกในการใช้งานคอมพิวเตอร์หรือ application ต่าง ๆ ที่ต้องใช้งานผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุมาก การใช้แบบสอบถามในรูปเอกสารควบคู่กันไปและผู้ศึกษานำข้อมูลจากเอกสารมากรอกลงในระบบด้วยตนเองจึงเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด เป็นการทดแทนข้อเสียของแบบสอบถามออนไลน์ และซึ่งสามารถนำวิธีการนี้ไปใช้กับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่มีการกระจายของกลุ่มตัวอย่างในหลายช่วงอายุ

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กองทัพอากาศ , **การจัดส่วนราชการ** (Online). http://www.rtaf.mi.th/page.aspx?p=3, 1 ธันวาคม 2557.

กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ , **รูปแบบการออมเพื่อการเกษียณ** (Online). https://www.gpf.or.th/thai2013/about/pension-thai-type.asp, 1 ธันวาคม 2557.

กัญญารัตน์ วงษ์ชมภู และ อนงค์นุช เทียนทอง. 2554. **พฤติกรรมและรูปแบบการออมของพนักงานสถาบันการเงินและข้าราชการในจังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จาคินี เรืองธรรมศักดิ์. 2551. **พฤติกรรมการบริโภคและการออมไว้ใช้ยามฉุกเฉินของครัวเรือนไทยภายใต้ความไม่แน่นอนของรายได้**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดาราวรรณ วิรุฬหผล. 2555. **ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ**: 1 - 245.

ธนาคารแห่งประเทศไทย, **ประเด็นเศรษฐกิจในรอบปี 2556** (Online). http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Pages/index.aspx, 3 มิถุนายน 2557.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. **ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 4/2556 และแนวโน้มปี 2557** (Online). http:// nesdbeng .nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/.../Press%20Eng%20Q4-2013.pdf, 3 มิถุนายน 2557.

ธีระพงษ์ กระการดี, **การทดสอบไคสแคว์ (Chi-Square Test: χ^2- test)** (Online). http://www.stvc.ac.th/elearning/stat/csu12.html, 26 มีนาคม 2558.

นพดล ทองพันชั่ง, **การวิเคราะห์และแปรความหมายข้อมูล** (Online). http://www. ayhosp .go.th/ ay -hosp/.../HA/.../3 r2 r-analysis-and-interpretation.pdf, 26 มีนาคม 2558.

นราทิพย์ ชุติวงศ์. 2556. **เศรษฐศาสตร์การจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปัทมา แสนแก้ว. 2555. **การเปรียบเทียบพฤติกรรมการออมระหว่างนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.** เชียงใหม่: การวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรทิพย์ วงษ์วานิช นพวรรณ ทับทอง และ.เกียรติชัย วีระญาณนนท์. 2555. **พฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงาน การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด.** วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2549. **หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมฤทัย บัวกิ่ง พินิจ ดวงจินดา และอรจันทร์ ศิริโชติ. 2554. **ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองสงขลา จำกัด.** วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงการคลัง, **เป้าหมายของเงินออม** (Online). http://mofcoop.mof.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=63%3Afusce-et-nulla-vitae-dolor&catid=36%3Alatest -news&Itemid=1, 15 สิงหาคม 2557.

สหกรณ์ออมทรัพย์ กระทรวงการคลัง, **ความสำคัญของการออม** (Online). http://mofcoop.mof.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=64%3Amorbi-ornare-r pulvina-quamet&catid=36%3Alatest-news&Itemid=1, 15 สิงหาคม 2557.

สิรินดา กลิ่นจันทร์หอม. 2555. **พฤติกรรมการออมเงินของนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**เชียงใหม่: การวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.

สิรินุช คำบุญเรือง. 2554. **พฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่กู้เงินเพื่อการศึกษา.** เชียงใหม่: การวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุกฤตา สงวนพันธ์. 2558. “Household Debt” **Bankers’ Talk** ปีที่ 3 ฉบับที่ 1.

สำนักบัญชีประชาชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **พฤติกรรม - รายได้ รายจ่าย หนี้สินและการออม** (Online). http://social.nesdb.go.th/SocialStat/StatReport_Final.aspx?reportid=5 7 7 &template=1 R2 C&yeartype=M&subcatid=24, 6 มิถุนายน 2557.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **GDP ไตรมาสที่สี่และทั้งปี 2557 และแนวโน้มปี 2558** (Online). www.nesdb.go.th/Portals/0/eco_datas/economic/.../PPTQ4-2014.pdf, 1 เมษายน 2558.

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, **เศรษฐศาสตร์น่ารู้** (Online). http://www.fpo.go.th/S-I/Source/ECO/ECO8.htm, 15 สิงหาคม 2557.

อมรรัตน์ พุฒหอม. 2552. **ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด จังหวัดลพบุรี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Charles Zaiontz, **Independence Testing** (Online). http://www.real-statistics.com/chi-square -and-f-distributions/independence-testing/, 2 เมษายน 2558.

Thaipublica, **สภาพัฒน์คาดปี '58 หนี้ครัวเรือนพุ่ง 88% ของจีดีพี เหตุรายได้เพิ่มน้อย-ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ** (Online). http://thaipublica.org/2015/02/nesdb-2015-2/, 2 เมษายน 2558.

World Bank, **East Asia and the Pacific Update 7 เมษายน 2557** (Online). www.world bank.Org /content/.../Thailand_EAP_Update-Apr2014_TH.pdf, 1 มิถุนายน 2557.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

การศึกษาพฤติกรรมการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมและรูปแบบการออมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของข้าราชการกองทัพอากาศ ข้อมูลที่รวบรวมจะเก็บเป็นความลับและนำเสนอในลักษณะภาพรวม

โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ทุกข้อที่ตรงกับกรณีของท่านมากที่สุด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามชุดนี้

เรืออากาศเอกหญิง ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❍ หน้าข้อความที่ตรงกับกรณีของท่านมากที่สุด

1. เพศ

❍ ชาย ❍ หญิง

2. อายุ

❍ 30 ปี หรือน้อยกว่า ❍ 31-40 ปี ❍ 41-50 ปี
❍ 51 ปีขึ้นไป

3. หน่วยต้นสังกัด .....

4. ชั้นยศ

❍ จ.ต. – จ.อ. ❍ พ.อ.ต. – พ.อ.อ. ❍ ร.ต. - ร.อ.
❍ น.ต. – น.ท. ❍ น.อ. ขึ้นไป

5. สถานภาพสมรส

❍ โสด ❍ สมรส ❍ หย่า
❍ หม้าย

6. ระดับการศึกษา

❍ ต่ำกว่าปริญญาตรี ❍ ปริญญาตรี ❍ สูงกว่าปริญญาตรี

7. จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล เช่น บุตร คู่สมรส พ่อแม่ ญาติ

❍ ไม่มี ❍ 1-2 คน ❍ 3-4 คน
❍ ตั้งแต่ 5 คนขึ้น

8. รายได้รวมต่อเดือน

❍ น้อยกว่า 10,000 บาท ❍ 10,000-20,000 บาท ❍ 20,001-30,000 บาท
❍ 30,001-40,000 บาท ❍ 40,001-50,000 บาท ❍ มากกว่า 50,000 บาท

9. ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน

❍ น้อยกว่า 10,000 บาท ❍ 10,000-20,000 บาท ❍ 20,001-30,000 บาท
❍ 30,001-40,000 บาท ❍ 40,001-50,000 บาท ❍ มากกว่า 50,000 บาท

10. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่

❍ มี ❍ ไม่มี

<u>ส่วนที่ 2</u> พฤติกรรมและรูปแบบของการออม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ❍ หน้าข้อความที่ตรงกับกรณีของท่านมากที่สุด

1. ปัจจุบันท่านมีการออมในรูปแบบใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)
   - ❍ เก็บสะสมในรูปเงินสด
   - ❍ บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน (ธนาคาร, สหกรณ์ อื่น ๆ)
   - ❍ ซื้อสังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์
   - ❍ ซื้ออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน ที่ดิน
   - ❍ สลากออมสิน/สลาก ธกส.
   - ❍ กรมธรรม์ประกันชีวิต
   - ❍ ลงทุนในรูปของหุ้น (ตลาดหลักทรัพย์, สหกรณ์ อื่น ๆ)
   - ❍ ลงทุนในกองทุนประเภทต่าง ๆ และพันธบัตรรัฐบาล
   - ❍ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
   - ❍ ทองคำ
2. วัตถุประสงค์ของการออม (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)
   - ❍ เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ
   - ❍ เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน
   - ❍ เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย
   - ❍ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง
   - ❍ เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง
   - ❍ เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล
   - ❍ เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา
   - ❍ เพื่อผลตอบแทนจากการออม (ต้องการดอกเบี้ย, เก็งกำไร)
3. ท่านใช้วิธีการใดในการออม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   - ❍ หักจากบัญชีเงินเดือน
   - ❍ จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง
   - ❍ อื่นๆ โปรดระบุ.....
4. ผู้มีอิทธิพลต่อท่านมากที่สุดในการตัดสินใจออม
   - ❍ ตัวเอง ❍ พ่อ-แม่
   - ❍ คู่สมรส/แฟน ❍ อื่นๆ โปรดระบุ .....
5. จำนวนเงินที่ออม (บาท/เดือน)
   - ❍ น้อยกว่า 5,000 บาท ❍ 5,000-10,000 บาท ❍ 10,001-20,000 บาท
   - ❍ 20,001-30,000 บาท ❍ 30,001-40,000 บาท ❍ มากกว่า 50,000 บาท
6. ท่านมีลักษณะการออมอย่างไร
   - ❍ กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน
   - ❍ ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน

7. ความถี่ในการออมของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

❍ ออมทุกวัน ❍ ออมทุกเดือน ❍ ออมทันทีเมื่อมีรายได้
❍ ออมเมื่อมีเงินเหลือ ❍ แล้วแต่โอกาส ❍ ออมนานๆ ครั้ง
❍ อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

<u>ส่วนที่ 3</u> ปัจจัยที่มีผลต่อการออม

ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการออมของท่านในระดับใด
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความสำคัญที่ท่านเลือก

ปัจจัยที่มีผลต่อการออม		ระดับความสำคัญ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1	ปริมาณของรายได้					
2	ปริมาณของรายจ่าย					
3	ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค					
4	อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (สถาบันการเงิน)					
5	ความปลอดภัยในการออม					
6	อัตราผลตอบแทนที่ได้รับ (การลงทุนรูปแบบอื่น)					
7	ระยะเวลาในการรับผลตอบแทน					
8	การช่วยลดหย่อนภาษี					
9	กิจกรรมส่งเสริมการออม					
10	การวางแผนทางการเงิน					

<u>ส่วนที่ 4</u> ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการออม

.....
.....
.....

ข้อมูลของท่านเป็นความลับนำมาใช้เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

ภาคผนวก ข

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออม

1. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางผนวกที่ ข 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	72 20.69%	91 16.73%	40 15.87%	25 12.63%	15 13.76%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	74 21.26%	112 20.59%	49 19.44%	32 16.16%	17 15.60%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	44 12.64%	70 12.87%	29 11.51%	24 12.12%	11 10.09%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	49 14.08%	69 12.68%	44 17.46%	29 14.65%	16 14.68%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	29 8.33%	74 13.60%	32 12.70%	30 15.15%	14 12.84%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	15 4.31%	29 5.33%	11 4.37%	18 9.09%	15 13.76%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	32 9.20%	66 12.13%	33 13.10%	26 13.13%	15 13.76%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	33 9.48%	33 6.07%	14 5.56%	14 7.07%	6 5.50%	**100** 6.89%
รวม	**348** 100.00%	**544** 100.00%	**252** 100.00%	**198** 100.00%	**109** 100.00%	**1,451** 100.00%

Chi-Square = 43.90, d.f. = 28, Significance = 0.03*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	100 20.58%	131 14.89%	12 14.12%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	107 22.02%	161 18.30%	16 18.82%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	62 12.76%	106 12.05%	10 11.76%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	76 15.64%	120 13.64%	11 12.94%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	23 4.73%	142 16.14%	14 16.47%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	20 4.12%	63 7.16%	5 5.88%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	53 10.91%	108 12.27%	11 12.94%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	45 9.26%	49 5.57%	6 7.06%	**100** 6.89%
รวม	**486** 100.00%	**880** 100.00%	**85** 100.00%	**1,451** 100.00%

Chi-Square = 55.63, d.f. = 14, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญ ในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	96 18.82%	128 16.45%	19 11.66%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	105 20.59%	152 19.54%	27 16.56%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	59 11.57%	101 12.98%	18 11.04%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	75 14.71%	107 13.75%	25 15.34%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	61 11.96%	97 12.47%	21 12.88%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	20 3.92%	48 6.17%	20 12.27%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	60 11.76%	92 11.83%	20 12.27%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	34 6.67%	53 6.81%	13 7.98%	**100** 6.89%
รวม	**510** 100.00%	**778** 100.00%	**163** 100.00%	**1,451** 100.00%

Chi-Square = 20.65, d.f. = 14, Significance = 0.11

ตารางผนวกที่ ข 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	50	130	51	12	**243**
	23.04%	17.08%	13.32%	13.33%	16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	46	158	65	15	**284**
	21.20%	20.76%	16.97%	16.67%	19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	27	94	45	12	**178**
	12.44%	12.35%	11.75%	13.33%	12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	38	101	55	13	**207**
	17.51%	13.27%	14.36%	14.44%	14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	7	96	66	10	**179**
	3.23%	12.61%	17.23%	11.11%	12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	6	40	33	9	**88**
	2.76%	5.26%	8.62%	10.00%	6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	21	90	51	10	**172**
	9.68%	11.83%	13.32%	11.11%	11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	22	52	17	9	**100**
	10.14%	6.83%	4.44%	10.00%	6.89%
รวม	**217**	**761**	**383**	**90**	**1,451**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 56.22, d.f. = 21, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	**ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน**					**รวม**
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	16 25.00%	119 21.06%	51 12.62%	32 16.41%	25 11.21%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	16 25.00%	118 20.88%	77 19.06%	39 20.00%	34 15.25%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	7 10.94%	67 11.86%	56 13.86%	23 11.79%	25 11.21%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	10 15.63%	75 13.27%	61 15.10%	25 12.82%	36 16.14%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	3 4.69%	55 9.73%	59 14.60%	28 14.36%	34 15.25%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	1 1.56%	23 4.07%	27 6.68%	14 7.18%	23 10.31%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	4 6.25%	66 11.68%	49 12.13%	25 12.82%	28 12.56%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	7 10.94%	42 7.43%	24 5.94%	9 4.62%	18 8.07%	**100** 6.89%
รวม	**64** 100.00%	**565** 100.00%	**404** 100.00%	**195** 100.00%	**223** 100.00%	**1,451** 100.00%
Chi-Square = 52.82, d.f. = 28, Significance = 0.00*						

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	56 22.58%	130 18.41%	37 11.82%	9 9.28%	11 12.64%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	57 22.98%	144 20.40%	55 17.57%	15 15.46%	13 14.94%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	30 12.10%	90 12.75%	39 12.46%	10 10.31%	9 10.34%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	38 15.32%	92 13.03%	46 14.70%	18 18.56%	13 14.94%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	19 7.66%	80 11.33%	49 15.65%	17 17.53%	14 16.09%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	7 2.82%	34 4.82%	29 9.27%	9 9.28%	9 10.34%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	21 8.47%	88 12.46%	38 12.14%	12 12.37%	13 14.94%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	20 8.06%	48 6.80%	20 6.39%	7 7.22%	5 5.75%	**100** 6.89%
รวม	**248** 100.00%	**706** 100.00%	**313** 100.00%	**97** 100.00%	**87** 100.00%	**1,451** 100.00%
Chi-Square = 52.70, d.f. = 28, Significance = 0.03*						

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	194 16.40%	49 18.28%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	238 20.12%	46 17.16%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	149 12.60%	29 10.82%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	166 14.03%	41 15.30%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	150 12.68%	29 10.82%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	71 6.00%	17 6.34%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	140 11.83%	32 11.94%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	75 6.34%	25 9.33%	**100** 6.89%
รวม	**1,183** 100.00%	**268** 100.00%	**1,451** 100.00%

Chi-Square = 5.73, d.f. = 7, Significance = 0.57

ตารางผนวกที่ ข 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับสาเหตุสำคัญในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุสำคัญ ในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
เพื่อซื้อสิ่งของที่ต้องการ	162 18.54%	56 14.07%	25 13.97%	**243** 16.75%
เพื่อใช้จ่ายยามฉุกเฉิน	182 20.82%	73 18.34%	29 16.20%	**284** 19.57%
เพื่อใช้ยามเจ็บป่วย	98 11.21%	57 14.32%	23 12.85%	**178** 12.27%
เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคง	120 13.73%	60 15.08%	27 15.08%	**207** 14.27%
เพื่อการศึกษาของบุตรและตนเอง	104 11.90%	53 13.32%	22 12.29%	**179** 12.34%
เพื่อการลดหย่อนภาษีเงินได้ส่วนบุคคล	44 5.03%	29 7.29%	15 8.38%	**88** 6.06%
เพื่อเก็บไว้ใช้ยามชรา	105 12.01%	44 11.06%	23 12.85%	**172** 11.85%
เพื่อผลตอบแทนจากการออม	59 6.75%	26 6.53%	15 8.38%	**100** 6.89%
รวม	**874** 100.00%	**398** 100.00%	**179** 100.00%	**1,451** 100.00%

Chi-Square = 14.49, d.f. = 14, Significance = 0.41

2. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางผนวกที่ ข 9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	44 44.00%	42 28.38%	37 51.39%	24 46.15%	17 60.71%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	56 56.00%	106 71.62%	35 48.61%	28 53.85%	11 39.29%	**236** 59.00%
รวม	**100** 100.00%	**148** 100.00%	**72** 100.00%	**52** 100.00%	**28** 100.00%	**400** **100.00%**
Chi-Square = 18.40, d.f. = 4, Significance = 0.00*						

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	60 40.27%	100 43.29%	4 20.00%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	89 59.73%	131 56.71%	16 80.00%	**236** 59.00%
รวม	**149** 100.00%	**231** 100.00%	**20** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 4.18, d.f. = 2, Significance = 0.12				

ตารางผนวกที่ ข 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	40 26.32%	103 49.05%	21 55.26%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	112 73.68%	107 50.95%	17 44.74%	**236** 59.00%
รวม	**152** 100.00%	**210** 100.00%	**38** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 22.37, d.f. = 2, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	31 43.06%	79 37.98%	46 45.54%	8 42.11%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	41 56.94%	129 62.02%	55 54.46%	11 57.89%	**236** 59.00%
รวม	**72** 100.00%	**208** 100.00%	**101** 100.00%	**19** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 1.78, d.f. = 3, Significance = 0.62

ตารางผนวกที่ ข 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	9 47.37%	60 35.93%	41 40.59%	23 41.82%	31 53.45%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	10 52.63%	107 64.07%	60 59.41%	32 58.18%	27 46.55%	**236** 59.00%
รวม	**19** 100.00%	**167** 100.00%	**101** 100.00%	**55** 100.00%	**58** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 5.83, d.f. = 4, Significance = 0.21						

ตารางผนวกที่ ข 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	37 50.00%	75 39.89%	27 30.68%	13 44.83%	12 57.14%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	37 50.00%	113 60.11%	61 69.32%	16 55.17%	9 42.86%	**236** 59.00%
รวม	**74** 100.00%	**188** 100.00%	**88** 100.00%	**29** 100.00%	**21** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 8.88, d.f. = 4, Significance = 0.06						

ตารางผนวกที่ ข 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	118 35.87%	46 64.79%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	211 64.13%	25 35.21%	**236** 59.00%
รวม	**329** 100.00%	**71** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 20.19, d.f. = 1, Significance = 0.00*			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 16 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับลักษณะการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	88 33.72%	52 54.17%	24 55.81%	**164** 41.00%
ไม่ได้กำหนดวงเงินออมที่แน่นอน	173 66.28%	44 45.83%	19 44.19%	**236** 59.00%
รวม	**261** 100.00%	**96** 100.00%	**43** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 16.50, d.f. = 2, Significance = 0.00*				

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางผนวกที่ ข 17 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
หักจากบัญชีเงินเดือน	58	60	39	24	15	**196**
	48.74%	35.71%	44.83%	37.50%	44.12%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	61	108	48	40	19	**276**
	51.26%	64.29%	55.17%	62.50%	55.88%	58.47%
รวม	**119**	**168**	**87**	**64**	**34**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 5.80, d.f. = 4, Significance = 0.21						

ตารางผนวกที่ ข 18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
หักจากบัญชีเงินเดือน	76	108	12	**196**
	43.43%	39.71%	48.00%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	99	164	13	**276**
	56.57%	60.29%	52.00%	58.47%
รวม	**175**	**272**	**25**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 1.06, d.f. = 2, Significance = 0.59				

ตารางผนวกที่ ข 19 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
หักจากบัญชีเงินเดือน	67	113	16	**196**
	39.41%	43.97%	35.56%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	103	144	29	**276**
	60.59%	56.03%	64.44%	58.47%
รวม	**170**	**257**	**45**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 1.61, d.f. = 2, Significance = 0.45				

ตารางผนวกที่ ข 20 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
หักจากบัญชีเงินเดือน	41	97	47	11	**196**
	47.67%	39.92%	39.83%	44.00%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	45	146	71	14	**276**
	52.33%	60.08%	60.17%	56.00%	58.47%
รวม	**86**	**244**	**119**	**25**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 1.80, d.f. = 3, Significance = 0.61					

ตารางผนวกที่ ข 21 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
หักจากบัญชีเงินเดือน	11	85	54	19	27	**196**
	55.00%	43.81%	43.90%	28.79%	39.13%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	9	109	69	47	42	**276**
	45.00%	56.19%	56.10%	71.21%	60.87%	58.47%
รวม	**20**	**194**	**123**	**66**	**69**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 6.77, d.f. = 4, Significance = 0.15						

ตารางผนวกที่ ข 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
หักจากบัญชีเงินเดือน	42	88	43	13	10	**196**
	49.41%	39.46%	40.57%	40.63%	38.46%	41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	43	135	63	19	16	**276**
	50.59%	60.54%	59.43%	59.38%	61.54%	58.47%
รวม	**85**	**223**	**106**	**32**	**26**	**472**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
Chi-Square = 2.72, d.f. = 4, Significance = 0.61						

ตารางผนวกที่ ข 23 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
หักจากบัญชีเงินเดือน	164 42.49%	32 37.21%	**196** 41.53%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	222 57.51%	54 62.79%	**276** 58.47%
รวม	**386** 100.00%	**86** 100.00%	**472** 100.00%
Chi-Square = 0.81, d.f. = 1, Significance = 0.37			

ตารางผนวกที่ ข 24 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับวิธีการในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
หักจากบัญชีเงินเดือน	132 43.14%	50 43.10%	6 33.33%	**188** 42.73%
จัดสรรเงินออมด้วยตนเอง	174 56.86%	66 56.90%	12 66.67%	**252** 57.27%
รวม	**306** 100.00%	**116** 100.00%	**18** 100.00%	**440** 100.00%
Chi-Square = 4.21, d.f. = 4, Significance = 0.12				

4. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางผนวกที่ ข 25 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	70 42.17%	79 33.62%	50 39.06%	40 51.28%	22 44.90%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	59 35.54%	85 36.17%	43 33.59%	23 29.49%	17 34.69%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	37 22.29%	71 30.21%	35 27.34%	15 19.23%	10 20.41%	**168** 25.61%
รวม	**166** 100.00%	**235** 100.00%	**128** 100.00%	**78** 100.00%	**49** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 10.82, d.f. = 8, Significance = 0.21						

ตารางผนวกที่ ข 26 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	96 40.34%	154 40.10%	11 32.35%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	86 36.13%	128 33.33%	13 38.24%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	56 23.53%	102 26.56%	10 29.41%	**168** 25.61%
รวม	**238** 100.00%	**384** 100.00%	**34** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 1.70, d.f. = 4, Significance = 0.79				

ตารางผนวกที่ ข 27 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	77 34.38%	159 42.63%	25 42.37%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	82 36.61%	125 33.51%	20 33.90%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	65 29.02%	89 23.86%	14 23.73%	**168** 25.61%
รวม	**224** 100.00%	**373** 100.00%	**59** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 4.44, d.f. = 4, Significance = 0.35				

ตารางผนวกที่ ข 28 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	49 39.52%	134 39.64%	64 41.03%	14 36.84%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	41 33.06%	119 35.21%	55 35.26%	12 31.58%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	34 27.42%	85 25.15%	37 23.72%	12 31.58%	**168** 25.61%
รวม	**124** 100.00%	**338** 100.00%	**156** 100.00%	**38** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 1.32, d.f. = 6, Significance = 0.97					

ตารางผนวกที่ ข 29 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	15 55.56%	104 36.75%	63 37.28%	33 41.25%	46 44.23%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	8 29.63%	104 36.75%	58 34.32%	26 32.50%	31 29.81%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	4 14.81%	75 26.50%	48 28.40%	21 26.25%	27 25.96%	**168** 25.61%
รวม	**27** 100.00%	**283** 100.00%	**169** 100.00%	**80** 100.00%	**104** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 7.74, d.f. = 8, Significance = 0.46						

ตารางผนวกที่ ข 30 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	57 47.90%	115 35.49%	52 38.81%	18 37.50%	19 61.29%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	43 36.13%	115 35.49%	42 31.34%	19 39.58%	8 25.81%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	19 15.97%	94 29.01%	40 29.85%	11 22.92%	4 12.90%	**168** 25.61%
รวม	**119** 100.00%	**324** 100.00%	**134** 100.00%	**48** 100.00%	**31** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 17.59, d.f. = 8, Significance = 0.08						

ตารางผนวกที่ ข 31 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	200 36.56%	61 55.96%	**261** 39.79%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	195 35.65%	32 29.36%	**227** 34.60%
แล้วแต่โอกาส	152 27.79%	16 14.68%	**168** 25.61%
รวม	**547** 100.00%	**109** 100.00%	**656** 100.00%
Chi-Square = 15.74, d.f. = 2, Significance = 0.00*			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 32 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับความถี่ในการออมของกลุ่มตัวอย่าง

ความถี่ในการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
ออมเป็นประจำ (ทุกวัน/ทุกเดือน)	145 36.07%	80 46.78%	10 47.62%	**235** 39.56%
ออมทันทีเมื่อมีรายได้หรือมีเงินเหลือ	145 36.07%	58 33.92%	8 38.10%	**211** 35.52%
แล้วแต่โอกาส	112 27.86%	33 19.30%	3 14.29%	148 **24.92%**
รวม	**402** 100.00%	**171** 100.00%	**21** 100.00%	**594** 100.00%
Chi-Square = 8.42, d.f. = 4, Significance = 0.59				

5. ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม

ตารางผนวกที่ ข 33 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
ตัวเอง	62 62.00%	98 66.22%	37 51.39%	38 73.08%	18 64.29%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	22 22.00%	8 5.41%	9 12.50%	2 3.85%	3 10.71%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	14 14.00%	32 21.62%	20 27.78%	8 15.38%	5 17.86%	**79** 19.75%
อื่นๆ	2 2.00%	10 6.76%	6 8.33%	4 7.69%	2 7.14%	**24** 6.00%
รวม	**100** 100.00%	**148** 100.00%	**72** 100.00%	**52** 100.00%	**28** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 29.02, d.f. = 12, Significance = 0.00*						

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 34 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
ตัวเอง	112 75.17%	128 55.41%	13 65.00%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	31 20.81%	12 5.19%	1 5.00%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	5 3.36%	72 31.17%	2 10.00%	**79** 19.75%
อื่นๆ	1 0.67%	19 8.23%	4 20.00%	**24** 6.00%
รวม	**149** 100.00%	**231** 100.00%	**20** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 78.34, d.f. = 6, Significance = 0.0

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 35 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพล ในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
ตัวเอง	94 61.84%	129 61.43%	30 78.95%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	17 11.18%	26 12.38%	1 2.63%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	31 20.39%	44 20.95%	4 10.53%	**79** 19.75%
อื่นๆ	10 6.58%	11 5.24%	3 7.89%	**24** 6.00%
รวม	**152** 100.00%	**210** 100.00%	**38** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 6.76, d.f. = 6, Significance = 0.34

ตารางผนวกที่ ข 36 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
ตัวเอง	54	126	59	14	**253**
	75.00%	60.58%	58.42%	73.68%	63.25%
พ่อ-แม่	11	26	7	-	**44**
	15.28%	12.50%	6.93%	0.00%	11.00%
คู่สมรส/แฟน	6	43	25	5	**79**
	8.33%	20.67%	24.75%	26.32%	19.75%
อื่นๆ	1	13	10	-	**24**
	1.39%	6.25%	9.90%	0.00%	6.00%
รวม	**72**	**208**	**101**	**19**	**400**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 20.55, d.f. = 9, Significance = 0.01*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 37 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน				รวม
	น้อยกว่า 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
ตัวเอง	111 59.68%	69 68.32%	35 63.64%	38 65.52%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	32 17.20%	8 7.92%	- 0.00%	4 6.90%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	35 18.82%	20 19.80%	13 23.64%	11 18.97%	**79** 19.75%
อื่นๆ	8 4.30%	4 3.96%	7 12.73%	5 8.62%	**24** 6.00%
รวม	**186** 100.00%	**101** 100.00%	**55** 100.00%	**58** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 71.74, d.f. = 9, Significance = 0.01*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 38 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน				รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท	
ตัวเอง	47 63.51%	112 59.57%	63 71.59%	31 62.00%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	15 20.27%	21 11.17%	7 7.95%	1 2.00%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	10 13.51%	46 24.47%	11 12.50%	12 24.00%	**79** 19.75%
อื่นๆ	2 2.70%	9 4.79%	7 7.95%	6 12.00%	**24** 6.00%
รวม	**74** 100.00%	**188** 100.00%	**88** 100.00%	**50** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 23.33, d.f. = 9, Significance = 0.05*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 39 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพล ในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
ตัวเอง	199 60.49%	54 76.06%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	37 11.25%	7 9.86%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	73 22.19%	6 8.45%	**79** 19.75%
อื่นๆ	20 6.08%	4 5.63%	**24** 6.00%
รวม	**329** 100.00%	**71** 100.00%	**400** 100.00%
Chi-Square = 7.94, d.f. = 3, Significance = 0.05*			

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ข 40 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจออมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มีอิทธิพล ในการตัดสินใจออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
ตัวเอง	170 65.13%	58 60.42%	25 58.14%	**253** 63.25%
พ่อ-แม่	31 11.88%	10 10.42%	3 6.98%	**44** 11.00%
คู่สมรส/แฟน	42 16.09%	24 25.00%	13 30.23%	**79** 19.75%
อื่นๆ	18 6.90%	4 4.17%	2 4.65%	**24** 6.00%
รวม	**261** 100.00%	**96** 100.00%	**43** 100.00%	**400** 100.00%

Chi-Square = 7.81, d.f. = 6, Significance = 0.25

ภาคผนวก ค

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับรูปแบบการออม

ตารางผนวกที่ ค 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นยศกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับชั้นยศ					รวม
	จ.ต. – จ.อ.	พ.อ.ต. – พ.อ.อ.	ร.ต. – ร.อ.	น.ต. – น.ท.	น.อ. ขึ้นไป	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	59	75	34	21	8	**197**
	26.34%	19.28%	16.19%	11.86%	8.33%	17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	60	93	53	38	21	**265**
	26.79%	23.91%	25.24%	21.47%	21.88%	24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	31	72	37	23	11	**174**
	13.84%	18.51%	17.62%	12.99%	11.46%	15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	11	38	27	22	12	**110**
	4.91%	9.77%	12.86%	12.43%	12.50%	10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	13	23	21	10	11	**78**
	5.80%	5.91%	10.00%	5.65%	11.46%	7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	20	42	22	32	18	**134**
	8.93%	10.80%	10.48%	18.08%	18.75%	12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	6	15	9	12	7	**49**
	2.68%	3.86%	4.29%	6.78%	7.29%	4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	1	7	-	5	5	**18**
	0.45%	1.80%	0.00%	2.82%	5.21%	1.64%
ทองคำ	23	24	7	14	3	**71**
	10.27%	6.17%	3.33%	7.91%	3.13%	6.48%
รวม	**224**	**389**	**210**	**177**	**96**	**1,096**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 82.49, d.f. = 32, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ค 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - สถานภาพสมรส			รวม
	โสด	สมรส	หย่า/หม้าย	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	86	**197**	8	**197**
	23.69%	17.97%	14.81%	17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	94	**265**	13	**265**
	25.90%	24.18%	24.07%	24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	56	**174**	8	**174**
	15.43%	15.88%	14.81%	15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	25	**110**	6	**110**
	6.89%	10.04%	11.11%	10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	21	**78**	2	**78**
	5.79%	7.12%	3.70%	7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	36	**134**	8	**134**
	9.92%	12.23%	14.81%	12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	13	**49**	4	**49**
	3.58%	4.47%	7.41%	4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	5	**18**	2	**18**
	1.38%	1.64%	3.70%	1.64%
ทองคำ	27	**71**	3	**71**
	7.44%	6.48%	5.56%	6.48%
รวม	**363**	**1,096**	**54**	**1,096**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 25.35, d.f. = 16, Significance = 0.17

ตารางผนวกที่ ค 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	75	106	16	**197**
	21.61%	17.32%	11.68%	17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	84	152	29	**265**
	24.21%	24.84%	21.17%	24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	57	97	20	**174**
	16.43%	15.85%	14.60%	15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	30	64	16	**110**
	8.65%	10.46%	11.68%	10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	23	43	12	**78**
	6.63%	7.03%	8.76%	7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	38	72	24	**134**
	10.95%	11.76%	17.52%	12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	11	31	7	**49**
	3.17%	5.07%	5.11%	4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	2	11	5	**18**
	0.58%	1.80%	3.65%	1.64%
ทองคำ	27	36	8	**71**
	7.78%	5.88%	5.84%	6.48%
รวม	**347**	**612**	**137**	**1,096**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 21.15, d.f. = 16, Significance = 0.17

ตารางผนวกที่ ค 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนคนที่อยู่ในความดูแลกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - จำนวนคนที่อยู่ในความดูแล				รวม
	ไม่มี	1 - 2 คน	3 - 4 คน	5 คน ขึ้นไป	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	44	106	40	7	**197**
	25.00%	19.06%	13.07%	12.07%	17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	42	134	76	13	**265**
	23.86%	24.10%	24.84%	22.41%	24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	25	93	50	6	**174**
	14.20%	16.73%	16.34%	10.34%	15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	7	55	41	7	**110**
	3.98%	9.89%	13.40%	12.07%	10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	10	40	21	7	**78**
	5.68%	7.19%	6.86%	12.07%	7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	19	61	46	8	**134**
	10.80%	10.97%	15.03%	13.79%	12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	8	19	17	5	**49**
	4.55%	3.42%	5.56%	8.62%	4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	2	11	4	1	**18**
	1.14%	1.98%	1.31%	1.72%	1.64%
ทองคำ	19	37	11	4	**71**
	10.80%	6.65%	3.59%	6.90%	6.48%
รวม	**176**	**556**	**306**	**58**	**1,096**
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 42.38, d.f. = 24, Significance = 0.01*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ค 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้รวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - รายได้รวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	13	106	52	20	26	**217**
	32.50%	24.77%	17.45%	11.70%	9.92%	18.10%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	10	116	69	38	58	**291**
	25.00%	27.10%	23.15%	22.22%	22.14%	24.27%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	4	70	46	31	37	**188**
	10.00%	16.36%	15.44%	18.13%	14.12%	15.68%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	2	26	33	23	36	**120**
	5.00%	6.07%	11.07%	13.45%	13.74%	10.01%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	4	23	20	18	22	**87**
	10.00%	5.37%	6.71%	10.53%	8.40%	7.26%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	1	30	42	31	37	**141**
	2.50%	7.01%	14.09%	18.13%	14.12%	11.76%
ลงทุนในรูปของหุ้น	1	15	13	7	17	**53**
	2.50%	3.50%	4.36%	4.09%	6.49%	4.42%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	-	3	6	-	10	**19**
	0.00%	0.70%	2.01%	0.00%	3.82%	1.58%
ทองคำ	5	39	17	3	19	**83**
	12.50%	9.11%	5.70%	1.75%	7.25%	6.92%
รวม	**40**	**428**	**298**	**171**	**262**	**1,199**
	100.00%	106	52	20	26	217

Chi-Square = 97.12, d.f. = 32, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ตารางผนวกที่ ค 6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - ค่าใช้จ่ายรวมต่อเดือน					รวม
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 – 20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	49 29.17%	148 22.26%	39 14.03%	5 6.17%	9 7.38%	**250** 19.03%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	45 26.79%	172 25.86%	58 20.86%	20 24.69%	27 22.13%	**322** 24.51%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	20 11.90%	105 15.79%	45 16.19%	13 16.05%	18 14.75%	**201** 15.30%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	11 6.55%	49 7.37%	39 14.03%	12 14.81%	16 13.11%	**127** 9.67%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	11 6.55%	49 7.37%	17 6.12%	5 6.17%	11 9.02%	**93** 7.08%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	14 8.33%	62 9.32%	47 16.91%	14 17.28%	19 15.57%	**156** 11.87%
ลงทุนในรูปของหุ้น	4 2.38%	23 3.46%	12 4.32%	7 8.64%	12 9.84%	**58** 4.41%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	2 1.19%	8 1.20%	6 2.16%	1 1.23%	4 3.28%	**21** 1.60%
ทองคำ	12 7.14%	49 7.37%	15 5.40%	4 4.94%	6 4.92%	**86** 6.54%
รวม	**168** 100.00%	**665** 100.00%	**278** 100.00%	**81** 100.00%	**122** 100.00%	**1,314** 100.00%

Chi-Square = 72.63, d.f. = 32, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95

ตารางผนวกที่ ค 7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - หนี้สิน		รวม
	มี	ไม่มี	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	151	46	**197**
	17.00%	22.12%	17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	214	51	**265**
	24.10%	24.52%	24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	150	24	**174**
	16.89%	11.54%	15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	95	15	**110**
	10.70%	7.21%	10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	61	17	**78**
	6.87%	8.17%	7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	109	25	**134**
	12.27%	12.02%	12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	38	11	**49**
	4.28%	5.29%	4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	12	6	**18**
	1.35%	2.88%	1.64%
ทองคำ	58	13	**71**
	6.53%	6.25%	6.48%
รวม	**888**	**208**	**1,096**
	100.00%	100.00%	100.00%

Chi-Square = 10.77, d.f. = 8, Significance = 0.21

ตารางผนวกที่ ค 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินออมต่อเดือนกับรูปแบบการออมของกลุ่มตัวอย่าง

รูปแบบการออม	ปัจจัยส่วนบุคคล - เงินออมต่อเดือน			รวม
	น้อยกว่า 5,000 บาท	5,001 – 10,000 บาท	มากกว่า 10,000 บาท	
เก็บสะสมในรูปเงินสด	125 19.87%	48 16.61%	24 13.48%	**197** 17.97%
บัญชีเงินฝากประเภทต่าง ๆ ในสถาบันการเงิน	161 25.60%	72 24.91%	32 17.98%	**265** 24.18%
ซื้อสังหาริมทรัพย์	113 17.97%	37 12.80%	24 13.48%	**174** 15.88%
ซื้ออสังหาริมทรัพย์	60 9.54%	28 9.69%	22 12.36%	**110** 10.04%
สลากออมสิน/สลาก ธกส.	28 4.45%	32 11.07%	18 10.11%	**78** 7.12%
กรมธรรม์ประกันชีวิต	77 12.24%	35 12.11%	22 12.36%	**134** 12.23%
ลงทุนในรูปของหุ้น	24 3.82%	15 5.19%	10 5.62%	**49** 4.47%
ลงทุนในกองทุนและพันธบัตรรัฐบาล	2 0.32%	3 1.04%	13 7.30%	**18** 1.64%
ทองคำ	39 6.20%	19 6.57%	13 7.30%	**71** 6.48%
รวม	**629** 100.00%	**289** 100.00%	**178** 24	**1,096** 100.00%

Chi-Square = 70.92, d.f. = 16, Significance = 0.00*

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	เรืออากาศเอกหญิง ดาราภรณ์ โคสิริวิวัฒน์
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 25 เดือนมกราคม พ.ศ.2527
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ
	รัฐศาสตรบัณฑิต (ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองการปกครองเปรียบเทียบ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
	ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ไทยคดีศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่งปัจจุบัน	นายทหารตรวจสอบ แผนกตรวจสอบ กองวิชาการและระบบงาน สำนักงานตรวจสอบภายในทหารอากาศ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานตรวจสอบภายในทหารอากาศ